

PHONG HÓA

RA NGÀY THU SAU

TÒA-SOẠN VÀ TRỊ-SỰ: 80, DƯỜNG QUAN-THANH — GIÀY NỘI SỰ: 874.

GIÁ BÁO (Trong nước): 1 Năm: 3\$00 — 6 tháng: 1\$60 — Mỗi số: 7 xu — Ngoại quốc: 1 Năm: 6\$50 — 6 tháng: 3\$50

CHIA RẼ NAM, BẮC

T lâu nay lại nghe thấy người ta nói đến câu « chia rẽ Nam, Bắc ».

Nhưng may, họ chỉ nói đến mà thôi. Hằng hái hòn chát nữa thì họ đăng lời nói của họ lên báo. Chưa đến nỗi dùng đâm đá, gậy gộc như mười lăm, mươi sáu năm về trước.

Và cái cớ khiến họ muốn chia rẽ cũng chưa quan hệ gì, chưa thè quan hệ bằng cái cớ « bỗn lè » nó chia rẽ người miền nam, miền bắc nước Hoa-kỳ ngày xưa.

Cái cớ ấy chỉ là cái cớ nhô nhen : vì lợi.

Chúng tôi lấy sự chia rẽ làm đau lòng, vì chia rẽ bao giờ cũng chỉ có hại. Trong hai trăm năm, họ Nguyễn, họ Trịnh chia rẽ đánh nhau chết hại nhau dân. Nói rằng nhờ sự chia rẽ của hai họ ấy mà nước ta đã mở rộng vào phía nam, là nói mù. Bởi Lý, đời Trần, đời Tiền Lê đã bắt đầu cuộc nam xâm. Nên không có sự chia rẽ kia thi biết đâu bờ cõi nước Nam ngày nay không giáp Ấn-dộ rồi.

Một điều chắc chắn là sự chia rẽ đã làm chậm sự tiến-hóa của dân tộc Việt-Nam. Cái bhang có hiện nhiên là nước Trung-Hoa chia rẽ nam, bắc nên từ ngày xong cuộc cách-mệnh đến giờ, vẫn không sao ngóc đầu lên được.

Cái ý chia rẽ hình như đã in sâu vào óc người mình thi phải. Tôi còn nhớ ngày tôi ở trường, thấy anh em trong Nam họ chỉ chơi thân với nhau mà thôi. Bởi với người ngoài Bắc, họ rất hờ hững. Có khi đương to nhỏ truyện trò thân mật với nhau, thấy có bạn học Bắc đến, họ im ngay. Có lẽ học trò ngoài Bắc vào trong Nam cũng vậy.

Tôi vẫn thường chỉ trẻ con mới có tinh trè con ấy. Ai ngờ người lớn đâu họ cũng vậy. Không thè sao người cùng một nước, nói cùng một thứ tiếng, mà họ còn bày vê lập nên những hội « Bắc-kỳ tương-tế » ở trong Nam, và « Nam-kỳ tương-tế » ở ngoài Bắc.

Thì sao không lập ngay ra hội « Việt-Nam tương-tế » có hơn giống? Cùng là giống Annam cả thì giúp đỡ một người Saigon có khác gì giúp đỡ một người Hanoi, nếu người ta cầu minh giúp đỡ và nếu minh có thể giúp đỡ được.

Vậy muốn đánh đổ tư tưởng chia rẽ, trước hết phải phá bỏ những hội Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ tương-tế đi. Tôi là người Annam thi đấu tôi sống ở Bắc hay sống ở Nam cũng vẫn là sống ở trong nước tôi. Tôi có sống trong một nước khác đâu, mà bảo cần đến người cùng nước với tôi cứu giúp tôi. Rồi khi tôi chết, dấu được chôn ở nghĩa địa Bắc-kỳ hay ở nghĩa địa Nam-kỳ, bộ xương của tôi cũng vẫn nát ra mà yết đất, đất nước nhà (giọng nói vẫn vẹt).

(còn nữa)

Nhị Linh

Ông Phạm-Quỳnh ở hội-dồng Thượng-thur đã có cái cao ý xin lập một võ ban (ban múa). Ông Lê-Thăng xin một chân trong ban múa nên có võ Huế múa thử cho ông Phạm-Quỳnh xem.

Tin sau cùng: Ông Lê-Thăng đã trúng tuyển.

TUẤN NHÓM ĐEN VÀ VIEC

HỌC

TRONG kỳ thi bảng sơ học yếu lược ngày 13 tháng 5 vừa rồi, ở Montcay, lẩn vào đám trẻ con đi ứng thi, có hai ông cụ tóc bạc da mồi. Tưởng là hai cụ đi thăm nom cháu hay chất, ai ngờ cả hai cụ vào thi.

Ngày xưa có ông già bầy, tám, mươi còn vác lều chiến di thi, được thiên hạ cho là hiếu học. Nhưng sự thực là ông ta chỉ mông được đội cái mũ cành chuồn, dẫu là cái mũ nát, được khoác cái áo thùng xanh, dẫu chỉ để lạy quan triều.

Hai cụ già kia đi thi bảng sơ học yếu lược, ý chừng cũng là bọn hiếu học đấy. Hồi nay mọi biết hai ông đã gần 60 tuổi, một ông làm khán hộ, một ông làm cái thợ rèn, lại cùng được ăn trường hàn chênh cửu phẩm bá bộ.

Có người đến bàn với hai ông cụ cùu rặng, nếu có bảng sơ học yếu lược thì cái hàn kia có thể đồi sang hàn «chênh cửu phẩm văn giai» — Vì thế mà hai cụ sinh ra hiếu học, rồi đi thi.

Nếu câu «Trong một người annam là có một ông quan và một đứa, thì hai ông cụ này đích thị là người annam

NGƯ-SÚ

TƯ trước đây giờ, tôi cứ tưởng chỉ có các quan ngư-sú trong tiêu thụyt Tàu. Đọc báo Tràng-an, tôi mới hay trong triều bây giờ vẫn có hai ông ngư-sú.

Công việc của hai ông ghê gớm, to tát lắm, dáng ghi vào sử xanh nêu lên cho quốc dân cung biết.

Một hôm, đức Kim-thượng đi bắn vẽ, tiếp được một bài số thứ nhất của hai ông ngư-sú.

Đại ý nói thánh thượng đời xưa như Ngôi-điều, Thuần, Võ, Thang không đi săn bắn, mà không đi ra cách kinh-sư 100 dặm để khỏi nhọc thánh thề và khỏi nhọc đến dân sự.

Vậy thi bây giờ Hoàng-thượng cũng nên theo góng mà ở lại để-dò. Thi ra hai ông ngư-sú Annam này chẳng khác gì các ông ngư-sú trong tiêu-thuyyt Tàu cả.

Ý chừng cũng nghĩ như vậy, nên Hoàng-thượng xem só xong, mỉm cười dứt vào ngắn kéo, đợi ngày cho vào viện bác-cố.

Không bao lâu lại có một tờ sớ thứ hai, cũng đáng phục như tờ sớ thứ nhất. Cố gì đâu? Một ngày lễ kia Hoàng-thượng sang chầu thành-cung, có ngự

sử theo hầu, ngồi vào cửa giữa. Xong việc, ngư-sú dâng sớ nói đến lễ-nghi của tiên triều và của triều-dinh các vua Võ, Thang...; rút cục can Hoàng-thượng không nên vào cửa giữa, chỉ nên dì cửa bên.

Thật là một việc có quan hệ tới vận mệnh nước nhà, hai ông ngư-sú nghĩ như vậy.

Nhưng buồn cho hai ông, đức Kim-thượng lại không nghĩ như vậy. Ngài gọi hai ông ngư-sú lên, khuyên hai ông chỉ nên nói những việc quốc kế dân sinh, còn những việc nhỏ mọn riêng tay, chờ nên nói nữa.

Tiều nguyễn hai ông ngư-sú trả ra và nghĩ mãi vẫn chưa hiểu tại sao việc vào cửa giữa hay cửa bên lại không có quan hệ tới quốc kế và dân sinh... Sứ đồ không có gì là lạ. Sự là là hai ông ấy đã có cái óc cồ ở đời Đông-châu-liệt-quốc mà lại sinh ra thời bấy giờ. Hai ông ngư-sú đã có thể tưởng nên chọ hai ông và hai bà sô của hai bà vào viện bác-cố là thường sách.

Như vậy, mỗi tháng nhà nước lại lôi ra được ba trăm bạc tiền lương của hai ông: áu cũng là một việc quốc kế dân sinh vậy.

BẢO TỒN MỸ TỰC

BỌN các ông Bình, Bồng, Bảo Xứ sở mới nghĩ ra một diệu-kế: lập một nhà hội cho các nhà yêu non nước.

Thật là may cho nước non.

Hôm thứ ba trước, hội viên lục tục đến bàn luận về những mỹ-tục nên bảo tồn. Xin nói ngay rằng không vỡ đồ vật gì cả. Cả đến cái kim khánh của Ông Lê Bồng cũng «bảo tồn» được.

Sau một hồi bàn luận, toàn thể hội viên đồng lòng kết luận rằng nên bảo tồn những cuộc tế lễ định đám của các làng.

Ú, có thể chứ. Phải bảo tồn lấy cái ý nghĩa sâu sa của sự tế thần, của sự mồ bò, của miếng phao cầu.

Tuy vậy, bọn Xứ sở nghĩ rằng cuộc tế lễ kia nên làm đơn giản đi. Nghé dầu họ định giảm, bỏ mỗi mâm việc lợn hai miếng thịt lợn to và nửa đĩa xôi. Còn hương thì đáng lẽ dốt ba nén, từ nay về sau chỉ dùng hai nén mà thôi.

Sau khi bàn nên bảo tồn mỹ-tục tế lễ của các làng annam, bọn Xứ sở bèn đi ăn cơm để bảo tồn lấy thân thể của họ.

Tú Lỵ

BÚC TRANH VĂN CAU

BÁC Bang Tá ở Vinh tát một người ngồi ngang hàng với mình

BÁC bang tát ở Vinh là một người biết giữ tôn ti trật tự làm.

Vào chơi một hiệu buôn kia, bác nghe nhiên khi thấy người thư ký của hiệu dò, sau khi chào hỏi bác một cách rất lễ phép — nhưng tham ôi! tại là cái lè-phiết — nhưng phép của người phương tây, — ngang nhiên ngồi xuống cái ghế ngang hàng với cái ghế bác đang ngồi.

Vì thế bác đứng dậy, Bác dồn từng tiếng bảo người thư ký sợ hãi kia rằng :

— Anh có biết tôi là bang tá lĩnh này không? Không hả? Được, thế sao anh lại cung tôi đám ngồi ngang hàng?

Rồi bác giơ tay tát người khốn-nạn kia hai cái. Mái khò, người kia cút nhanh nì xi lì lối mái.

Kể xin lỗi cung phải. Vì ai cũng ngồi ngang hàng với ai, thì còn đâu là trên, dưới, còn đâu là thang bậc trong xã hội nữa? Hả chàng nguy cho lỗ quốc ta lắm sao!

Bác bang tát bới vây, bao giờ cũng phải giữ lấy cái trên dưới qui hóa đó.

Bác không đi xe tay bao giờ. Vì đi xe tay thì phải ngồi trên xe, mà ngồi trên xe tức là ở sau anh kéo xe. Một ông bang tát ở sau anh kéo xe còn hết thông gì nữa!

Mà nếu mình đi trước anh kéo xe, chẳng hóa ra mình kéo xe, mà anh kéo xe lại ngồi hướng trên xe sao? Vừa mệt liền lại vừa bị kéo xe, chẳng ai dại gì mà làm thế.

Nên bác bang tát không đi xe là khôn lầm.

Bác cũng không đi xem chớp bong bao giờ. Vì đi xem chớp bong, những ông bằng minh cũng được ngồi ngang hàng với mình, mà nhiều khi nhũng kẽ lùi nhau lại ngồi trên mình, thế mới ác.

Bác cũng không dì ra ngoài phá nát. Vì ra dò bao giờ chẳng có người đi trước kẽ đì sau. Kẽ đì sau dã vây, còn người đi trước kẽ lìu nò?

Vì vậy, nên từ dù ấy, bác bang tát Vinh lôi chì đóng cửa ngồi trong nhà...

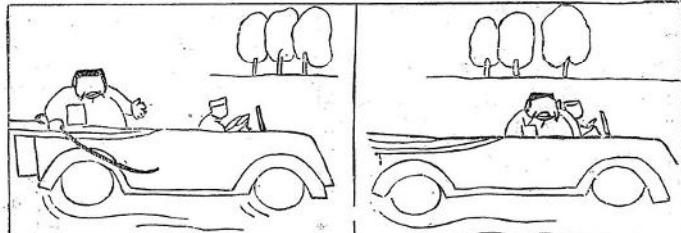
Mà đây là cái công việc đáng làm hơn hết.

Thạch Lam

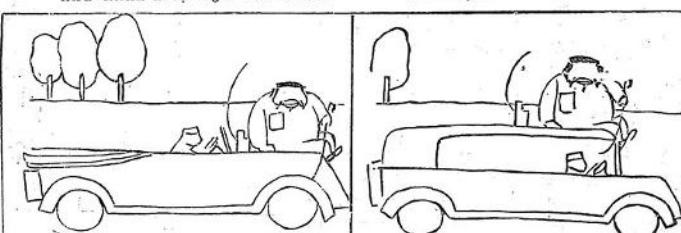
TRUYỀN QUAN BANG BẠNH

MỘT TÊN LĨNH CANH GIỮ TON TI TRẬT TỰ

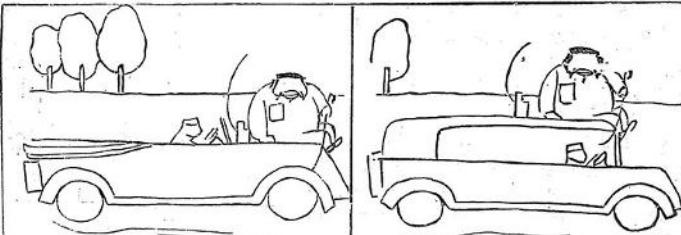
SỐ 1

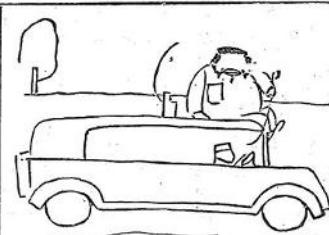
1. — Thế này không được, thân danh như minh ai lại ngồi sau tài sét.

2. — Ngồi ngang hàng cũng khôn coi được.

3. — Kẽ cung dở chướng mắt nhưng phải cái hơi nóng đit.

4. — Thế này là gọn mặt nnat.

Xem bài « Chung quanh một bức thư » ở trang 12

(Nói đến Văn-Học và Ngò-Báo)

Nhữ'ng ngu'ò'i mắc bệnh

THUỐC NĂM 1935. Đề-công nghiên cứu trong 10 năm trời, chúng tôi đã tìm được nhiều phương thuốc rất hay, chữa đau khớp đấy, nói thận-thị, chấn thương quá, đặc biệt tiếng cát. Tuy vậy, chúng tôi cũng không khỏi suy nghĩ, suy xét, nên năm nay, lại phát minh ra thứ thuốc rất thích hợp cho bệnh hiện thời, vì muốn đề kỷ-niệm sự nghiên cứu tốt đẹp này, nên đặt tên thuốc là **thuốc năm 1935**.

THUỐC PHẠM PHÒNG (phòng tich) — Lát cứ đàn ông hay đàn bà, mỗi khi uống rượu say, ăn cơm no, làm việc khó nhọc, mà vội ham mê sặc dạ, thì sẽ sinh ra bệnh **Phạm-phòng** (phòng tich). Bệnh này thường phát ra như: đau bụng, trong bụng nổi tưng cay (rồi lại tan); ăn phong ngọt,ぬく không yên, thèn thè gẩy cổ, da vàng, mặt xanh, ticc ngực, q chua, đau lưng v. v... Ai mắc bệnh Phạm Phòng nà đã dùng đủ các thứ thuốc mọi nơi đều chưa khỏi, kịp dùng thuốc này sẽ khỏi một cách rất mau chóng. Người nào bị đã lâu lắm, chỉ uống đến 4, 5 hộp; còn người nào mới bị chỉ 2, 3 hộp là cảm.

LƯỜNG NGHÌ BỎ THẬN KHÍ HOÀN — Thận là cơ quan bộ trọng trong người ta. Chán thận kém thường sinh ra chứng đau lưng, đau minh, đau các đầu v.v..., ủ tai, bốc hỏa, vàng đầu, chóng mặt, mavis tiêu vàng, khi được trọng, tinh khí loãng, hay đì, mông tinh, dương sự ít cù, hoặn trọng minh nóng nẩy, it ngủ, kém ăn, v. v... Phương thuốc này rất bay, chế đã lâu năm, từng thí-nghiệm cho nhiều người, ai nấy đều được như ý. Dân: hết 1 hộp thuốc đã thấy b-ệu-nghiem vò cùng (giá 1\$00).

LÊ HUY PHẠCH, № 12, Route Sinh-Tu, Hanoi

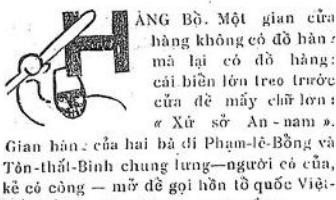
ĐẠI-LÝ CÁC NƠI: Haiphong: Nam-Tan, 82, Bonnal. Nam-Dinh: Việt-Long, 28, rue Champeaux (Trên trường học bến cảng). Vinh: Sinh-Huy, 59, phố La-Ga. Hué: Văn-Hòa, 87, Rue Paul Bert. Quinhon: Trần-văn-Thắng, avenue Khải-Dịnh. Phan-Thiết: Lê-Thành-Hưng, rue Gia-Long. Saigon: Dương-thị-Khuynh, 109, rue d'espagne. — Cần thêm nhiều Đại-lý khắp cõi Đông-Pháp

ĐI XEM MỤC CÁNH CHUỒN

(tiếp theo)

*Phải đi cho người biết
rằng ta có động đất*

Xứ sở Annam

ÀNG BỎ. Một gian cửa hàng không có đồ bán, mà lại có đồ hàng: cái biển lùn treo trước cửa để mấy chục lòn:

« Xứ sở An-nam ».

Gian hàng: cửa hai bá tì Phạm-lê-Bồng và Tôn-thất-Binh chung lưng—người có cửa, kẻ có công — mày đê gọi hồn tò quắc Việt-nam về lúc đêm khuya canh vắng.

Ngoài ngay ở bệ cửa, có một ông tây den to lớn, tay lúc nào cũng cầm một cái batong lầm lũm chì như đợi hồn Xứ sở về mà cùn định trốn ra là choáng cho mọi gáy. Hồn Xứ sở có trông thấy chìc cũng sợ hết hồn.

Tôi không phải là hồn Xứ sở nên không đến nỗi sợ ông tây den kia, điềm nhiên bước vào hỏi ông Phạm-lê-Bồng. Ông nghe có tiếng kim khánh chạm vào nhau ở trên gác: tôi đoán ngay là ông Bồng có nhà.

Ông Bồng có ở nhà thật. Lúc tôi vào phòng khách thì thấy ông ta đương cùng với ông Tôn-thất-Binh ngồi trên xà, mỗi người cầm một cái đĩa đựng trái cau và ba nén hương hoài ngút, khẩn ván nhỏ to. Ý chừng hai ông đương gọi hồn về, vì tôi nghe thấy ông Bình hát:

*Hồn rằng hồn thác ban ngày,
Thương cha nhớ mẹ hồn rằng thác đêm....*

Trông thấy tôi, hai ông vội vàng đón dắt ra đón, bỏ rơi cả đĩa lắc hương xuống. Về mùng lỗ ra nét mặt, ông Bồng vẫn vâng tôi:

— Ông đến phỏng vấn tôi? Thật ông đến phỏng vấn tôi? Hân-hạnh cho tôi quá.

Rồi ông hét nhìn xuống ngực xem đã mọc ra chiết bài ngã nào chưa, lại quái cõi nhìn ra hai bên vai xem có cánh chuồn không mọc ra không.

Cười, tôi trả lời:

— Ông đừng tin voi ich. Chưa có đâu! Về thời vọng hiến ra trên nét mặt ông Tôn-thất-Binh và ông Phạm-lê-Bồng gây nên trong lòng tôi một mối thương và hận. Đặng lòng trắc lòi, tôi an ủi:

— Nhưng hai ông đừng vội chán nã, cứ cố đi. Con người ta sống về hi vọng, các ông à. Các ông cứ cố đi, rồi cũng có ngày... đạt được mục đích của các ông.

Về vui mừng lại trở lại trên nét mặt hai ông hậu-bồ quan-lộn.

Trịnh trọng, ông Bồng nói:

— Cố thi tôi vẫn cố lắm... Tôi tuy xuất hồn làm nghề pháo, xong cũng hết lòng với lò quắc, đem hết tài hèn, sức mọn ra cho người ta biết rằng mình có động đất, nghĩa là có đi.

Đogn, ông đứng dậy di bách bộ trong phòng. Ông Tôn-thất-Binh cũng đứng dậy di theo. Bộ mặt sương sầu lác mắt của ông Bình làm nỗi hồn bộ mặt con gái ông Bồng lên. Cười, tôi nói:

— Cao ông đứng dậy, tôi trông thấy rõ lắm.

Ông Bồng vừa há miệng thì ông Bình đã vội cười lòi:

— Ỷ ông Bồng chúng tôi là gọi hồn tò quắc về. Ông ngủ mà xem: con cuốc nó còn biếut xuôt mùa hè kêu quốc quố...

— Nhả con ve sầu kêu ve ve...

— Chính vậy. Quốc là nước. Người làm vườn còn biết « cuốc » đất, kê lèn ruộng còn biết tất « nước », huống nữa là bậc thượng-lưu lại không biết chiết hồn tò quắc hay sao? Chàng tôi mờ tỏa báo Xứ sở cõi đẽ... cõi đẽ...

Ông Tôn-thất-Binh đương nói trời như nước chảy, bồng ấp úng như ngâm phái hột thi:

— Cõi đẽ... cõi đẽ...

Vô trán và sau một hồi tự làm mệt óc, ông Bình nói tiếp:

— Cõi đẽ... tôi quên mất rồi, đẽ tôi vè hồi nhà tôi xem đã.

Trong lúc ấy, ông Phạm-lê-Bồng mân mê cái kim khánh deo trước ngực, con mắt cùi xuồng như trông thấy cái mục đích của tôi Xứ sở của ông.

Nhé nhảng, tôi nói:

— Cõi đẽ tản dương quan trường chử gi?

Ông Bồng vừa há mồm thì ông Bình đã nhanh nhau trả lời thay:

— Không! Không!

— Thế những bài của ông Nam-Cường?

— Tiễn tốt võ danh, ông đê ý đến làm gì. Chúng tôi có hè tản dương ai, chúng tôi thực là độc lập, tự chủ, đầy lòng công ich, chỉ hướng cao thượng...

— Bù các nết tôi, tôi biết rồi. Tôi biết ông Bồng bắt đắc dĩ mà phải nhận chiết kim khánh, chứ nào ông có vụ hu danh...

Tươi cười, ông Bồng bắt tay tôi thật mạnh.

Nhin ông, tôi nói:

— Tôi nghe đâu ông lại sắp được vào Hân-lâm Việt-nam cơ đấy, không biết ông có bắt đắc dĩ mà nhận không?

Nụ cười của ông Bồng nở ra trông thấy:

— Thật à? Sung sướng nhỉ!

Ông linh vội nói:

— Ỷ ông Bồng tôi muốn nói là bắt đắc dĩ thì cũng phải nhận vậy.

Mỉm cười, tôi trả lời:

— Cũng như bây giờ, bắt đắc dĩ tôi phải từ giã hai ông.

Lúc ra, ông Bình còn niu lại bàn:

— Quan là cha mẹ dân. Dàn có quan như hồn có nết vậy.

— Phải. Nhà không nóc thì không ở

được, mà dân không quan thì sống làm sao được. Thi dù như ở bên tây...

— Ông nói làm gì truyền bên tây. Ta là annam, thi yề ta làm ao annam. Quan trưởng là cái ao annam...

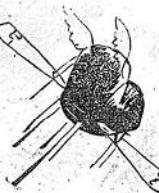
Trong khi ấy, ông Phạm-lê-Bồng thỉnh thoảng lại ghé vào tai tôi thi thầm hồn:

— Ông nói thật đấy ư? Hân-lâm, trời ơi, hân-lâm; ông nói thật à?

— Thật, nếu ông đổi Lê Bồng là Lèn-Bồng. Ông tính lẽ thi cử lè là mãi, khi nào lên được.

Ông Bồng gật gù mãi ra dáng thích chí mà cõi lè bây giờ, ông cũng còn thích chí, tưởng mình như đương lên bồng... lên bồng.

TÚ LY

VIẾNG... CON CHÓ CHẾT

(Báo Tiếng Dân có đăng tin-cụ Phan sào Nam dựng bia trên mộ con chó của cùi mới chết. Từ Mõ, nhân dịp đó, muốn chia buồn cùng nhà tri-sĩ mất một con vật có nghĩa, vậy làm bài viếng này.)

Viếng rằng :

Khốn nạn thân mì!

Cũng thi kiếp chó!

Sống bị khinh lòn,

Chết không cáo-phó.

Chết là hết truyện, thế là bắt tiếc im hơi.

Sống dã vò tri, chẳng biết tái thân trách số,

Nhớ-mi xưa :

Giống vỗn linh khôn,

Tinh thời thô lồ,

Ăn liếm ăn la,

Nằm chui nằm só.

Mến người quen, vồn vã lung tung,

Thú kẽ lợ, sủa ran rầm rộ.

Chết bạn quản manh, khổ rách, chót

than ôi, cũng biết khinh bần.

Nê phuơng khán vò áo giải, ngườ-

chết trách cõi ham trọng phu-

Xét như mì :

Có ích cho đời,

Hết lòng với chủ.

Trong nhà, ngoài vườn,

Từ cửa đến ngõ,

Đêm hôm coi sóc đảm dang,

Ngày tháng chẳng nề khổn khổ.

Khi sung sướng, tuy chẳng lung chia

ngot sê bùi,

Lúc gian truân, song cũng biết phò

nguy cứu khô

Than ôi !

Đời mì hết rồi.

Sác mì vùi đó !

Cụ Sào-Nam, thương sỏi, bia-xanh

dụng mít tẩm, linh chử tội kỷ niệm

ngrinh thu.

Ta, Tú Mõ, chia buồn, giây trảng lung

mười hàng, gương trung nghĩa lưu

truyền thiên cổ !

TÚ MÕ

Kỳ sau sẽ có bài viếng ..chó chết chết ô-tô

MỘT BỨC ĐIỆN TÍN

TÚ LY nhận được ở Huế gửi ra bức điện-tin này :

TÚ LY PHONGBIA
HN HUẾ 483-32-28-1510

CHÚNG TÔI GIẬN ÔNG LÂM STOP
SAO ÔNG KHÔNG PHÒNG VĂN
CHÚNG TÔI STOP ÔNG VÀO NGAY
CHO STOP CHÚNG TÔI ĐỢI STOP.

BÙI BẮNG ĐOÀN

THƯƠNG THỦ BỘ HÌNH.

HỒ ĐẮC KHẢI

THƯƠNG THỦ BỘ HỘ.

và đã trả lời ngay :

LLEE BÙI BẮNG ĐOÀN, HỒ ĐẮC
KHẨI.

HN HANOI 763-14-27-2135

XIN VÒ NGAY ĐỂ CÁC NGÀI KHỎI
NÓNG LÒNG ĐỢI STOP.

TÚ LY STOP

CÁNH SÁT. — Ai cho phép cõi chuồng mà tắm.

LÝ TOÁT — Mặc quần áo thì tắm thế quái nào được, rõ dở hơi lắm !

Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

THUỐC LẬU HỒNG KHÊ

đóng, cả người Tây, người Tàu cũng nhiều người uống thuốc này được rất nice, công nhận rằng không thuốc nào hay bằng thuốc lậu Hồng Khê. Giá 0\$60 một ống. Bệnh giang-mai, bệnh hạch lén soái, nóng rét, đau xương, rát thịt, rát da, mề-day, ra mào gà, hoa khé, phá lở khắp người, uống một ống thuốc là kiền hiệu, không hại sinh dục. Cũng 0\$60

ĐẠI-LÝ — Haiphong, M. Đức, 73, Belgique — Namdinh, Ich sinh Đường, 190, phố Khách — Sơn-tây, Xuân Hải librairie Lạc-son — Cao-Bằng, Vinh Hưng, 58, phố Thủ Yến bay. Đông Tuân — Lao-Kay, Đại An — Vinh, Huế, Tourane, Bazaar, Bát Tiên — Saigon, Đức Thắng, 148, Albert 1er Dakao — Phnompenh, Hồng Bàng — Nha Trang, Sơn Giang, 12, Rue Marché — Vientiane, Maison An Ba. Còn nhiều nơi nữa không thể kể hết, các nơi muôn mua buôn hoặc làm Đại-lý xin viết thư về thương lượng

TIẾNG KÊU THƯƠNG

(Lời một người đàn bà bán hàng nước)

của NHẤT LINH

HƯỚNG hé, hồi tôi lên 11, 12 tuổi, tôi đã có cấp sách di học, học ở một trường con trai-huyện Y.D. Tôi không có một người bạn học gái nào, vì độ ấy, con gái di học còn hiếm lắm.

Cứ chiều đến, anh tôi và một người bạn của anh tôi tên là Hải thường rủ tôi đến chơi nhà các bạn học, mà hồi đó, người bạn thân nhất của anh tôi là cậu Đan, chồng tôi bây giờ. Cậu Đan là con bá tuân Đông (ông tuân lúc đó đã qua đời) ở một cái ấp rất lớn, bên cạnh trường học. Mỗi lần vào chơi nhà Hải, chúng tôi phải đi qua mấy lầu cửa: cái ấp ấy đối với tôi thật có vẻ kiên cố, vững chãi, tôi tưởng chừng nghìn, vạn năm không thể xuy xuyên được và chó Đan là một người sung-sướng nhất đời.

Một buổi chiều, mà buổi chiều ấy không giờ tôi tên là Hải thường rủ anh tôi và tôi vào chơi nhà Tân, để Tân thổi sáo cho nghe. Tôi còn nhớ cả con đường vào nhà Tân, nhớ cả mấy cây cúc vạn thu, hoa lá héo rũ sau một ngày nắng to. Đan bảo anh tôi rằng Tân là con một ông ăn đà qua đời, cùng với mẹ già dặn ô nhò trong ấp.

Chúng tôi vào chơi được một lúc thì Tân lấy sáo ra thổi. Tôi không biết Tân thổi sáo có giỏi hay không, vì độ ấy, tôi chưa dám trả lời. Nhưng tiếng sáo nôn-nùng như tiếng than-vẫn cái cảnh nghèo của con một ông ăn ở trong túp lều tranh sờ-sắc với bà mẹ già dâu tóc đã bạc phơ, chiều hòn ấy đã reo vào tâm trí non nớt của tôi một nỗi buồn chán-nản và lần đầu tiên đã cho tôi cảm thấy rõ cái đau khổ của những cảnh truỵ lạc ở đời.

Tiếng sáo ấy, tiếng sáo của một buổi chiều trong kẽ vắng xa xăm lúc nào cũng như vắng-vắng trong đời tôi, đến nay thì cái dù thành ấy đã biến thành một tiếng sáo thực, và tiếng sáo thực ấy, cứ chiều đến lại ní-non bên người tôi... ngày ở trong nhà tôi... mà người thồi sáo bày giờ lại là chồng tôi.

Học đến năm mươi bốn tuổi thì thày tôi bắt tôi ở nhà vì đã lớn tuổi, đi học có nhiều điều bất tiện. Năm mươi sáu tuổi, tôi lấy Đan.

Bắt đầu từ đó, tôi sống một đời sung sướng, nhân nhã trong một cái ấp rộng, vườn được bao la, mà tôi cho là đẹp đẽ như một cái vườn ở trêu tiên giới.

Chồng tôi học lớp nhất trường Bảo-hộ, nhưng vì thi lần ba năm không đỗ số học tốt nghiệp, nên bỏ về nhà nói là để « làm ruộng ». Tôi còn ít tuổi nên cả ngày chỉ có việc ăn chơi và دون

dẹp nhà cửa, còn việc quản-trị ruộng nương về phần mẹ chồng tôi cả.

Năm năm qua, tuy không được dư một tí gì về việc nhà, nhưng tôi cũng dần dần thấy rõ những triệu chứng về sự khùng-hoảng trong gia-dinh. Ngày hơn nữa, là chồng tôi vì quá chơi bài, nên mắc nghiện, mẹ chồng tôi phải cho

nhiết, là khi nào thấy một vài người khách hàng, vì quên mồm còn gọi tôi bằng « mợ ».

Trong khi tôi bán hàng thì bà mẹ chồng tôi, đầu-tóc bạc phơ trống cái gầy ra sần cho gá ăn, và hai đứa con tôi trần truồng ghê lở nằm ở hiên nô dùa.

Còn chồng tôi, nếu không nằm trong buồng tôi hút thuốc, thì cũng lò dò đi khắp nơi làm những việc hèn hạ: bắt trộm gà, bẻ măng, cỏ khỉ hai, bà ngày không về. Chồng tôi ngoài cái thứ nám hanh đèn ra, chỉ còn mỗi một cái vui là khi nào tôi nấu xong nồi canh riêu ngon là dè ăn trước một bát. Tôi mặc bat riêu nóng, hơi lèn ngút, mím cười mời chồng ăn. Hải vợ chồng nhau hồn cầm động. Tôi cũng thương hại, vì tôi biết chồng tôi cũng như tôi cảm thấy rõ sự truỵ lạc của mình mà vi nghị lực đã hết, nên dành nhau nhục chịu thủ phận, biếng minh khốn nạn, nhưng không tài nǎo cắt đầu lén được nữa.

Thỉnh-thoảng chồng tôi ngó ý đi lèu mõ kiếm việc làm, nhưng mấy ngày sau lại không thấy dã động. Tôi nữa: với một vài sáo vườn. Cái nhà ấy lại chính là cái nhà cho Tân ở nhò mấy năm trước.

Ở đây không có cách gì sinh nhai cả, một ít đất làm vườn chỉ đủ để sống lẩn hẩn cho qua ngày một cách khổn nạn mà thôi.

Tôi lại sinh thêm một đứa con gái nữa: tôi soay-sở hết cách cũng không thể nào đủ tiền phụng dưỡng mẹ chồng và nuôi hai đứa con thơ. Chồng tôi thì liệu kiêm tiền lấy mà hùt; tuy thừa biết cách kiếm tiền của chồng tôi là bắt chính, nhưng tôi cũng phải làm ngô đi. Người ta trong lúc nghèo đói không thấy mình quá nghiêm khắc, quá giũi gìn nữa.

Sau cùng, chúng tôi phải bán cái nhà đó cho một người cai trong ấp, rồi đem nhau ra ở ngoài quán B., cách ấp độ năm trăm thước. Cho đến bây giờ, chồng tôi còn ở đây và có lẽ phải ở đây cho hết đời. Tôi mò một ngôi hàng bún nước cát tươi, bún riêu và bánh đúc cho những người phu xe kéo khách qua.

— Cố hàng cho tôi bát nước chè.
— Cố hàng cho tôi xu hán riêu.

Thấy khách gọi, tôi lật bát rót nước chè hay cau riêu vào bát, lâu dần như cái mày, ít khi nghĩ đến rằng mình là con đầu một ông tuần.....

— Sao nước chè nguội và lõang thế này. Chắc lại pha thêm nước lᾶ chứ gì?

Tôi chỉ mỉm miệng cười như một cô hàng biết chiều khách. Tôi quen rồi nên không giận ai nữa. Tôi chỉ tủi thân

Tôi cười vì tìm được một câu nói đưa thân-mặt, nhưng cười mà thấy nước mắt mình như muôn ràn rụa ra. Tôi cố giữ lại được ngay; thấy Hải hỏi về gia thế tôi, tôi cho Hải biết rằng thủy lôi mất đã lâu... bây giờ tôi lấy chồng nhà nghèo ở đây, nhưng giàu không cho Hải biết chồng tôi là Đan. Hải châm chú nhìn tôi mãi. Một người phu xe vào hàng, vứt đồng trinh trước mặt tôi, nói:

— Cố hàng cho tôi bát nước dày. Hải có ý ngượng hộ nên nói như để phân trần :

— Mọi người một cảnh... Khi Hải lên xe đi rồi, cả ngày hôm ấy, tôi như người mất hồn.

— Vì có gì mình lại phải sống cái cảnh đời khốn nạn này ?

Tôi tự hỏi thế, nhưng không tìm được câu trả lời.

Phận con gái về nhà chồng thì cái sống, cái khổ của mình là hoàn toàn do nhà chồng, không phải ở mình quyết định được. Mẹ chồng tôi và chồng tôi là những người đã có lỗi và đã làm phí cả một đời tôi, tôi cũng không thể trách được, dù dành yêu lâng theo cái số phận mình mà làm dù bồn phận một người nàng đầu, một người vợ. Tôi biết tôi có thể tìm cách lèn cao dược, nhưng chân tôi bây giờ như có hòn đá buộc vào mà không thể tháo ra được. Lắm lúc tôi muốn bỏ dì xa hẳn người chồng hèn bạ kia đã làm hại đời tôi, để mưu lấy một cuộc đời trong sạch, nhưng hễ trông thấy hai đứa con thì tôi lại biết rằng không tài nào thoát được, dành chí cùi đầu tra nước mắt.

Chồng tôi mượn ở đâu được cái sáo vè, rồi cứ chiều đến lại ra ngồi ở hiên thổi bài « Nam ai ». Tiếng sáo làm tôi hồi tưởng lại cả quãng đời thơ ấu và nhắc tôi nhớ lại cái cảm giác thương hại cảnh truỵ lạc nhà Tân hồi tôi còn là cô học trò bé dại, thơ ngây.

Chồng tôi lúc thổi sáo không biết lòng có rung động gì không, còn tôi khi nghe tiếng sáo tôi tưởng như là tiếng than khóc của tâm hồn tôi, tâm hồn một người đàn bà đong đongo thanh xuân, đang sống một cuộc đời tốt đẹp mà số phận đã bắt phải mãi mãi sống những ngày tuyệt vọng của cái đời truỵ lạc này.

Tôi yên lặng ngồi ngắm cái cảnh nhìn dã quen mắt trước cửa hàng, cái cảnh tôi tàn, dùi hàn, hình ảnh cuộc đời của tôi: một bụi chuối sơ sác, mấy chiếc xe sắt đã tẩy, tôi đã bén cái cầu gỗ son đen bắc ngang một con sông nước không bao giờ chảy.

Nhất Linh

TUYỆT NỌC LÂU

Ông tiều tièn thấy nhói ngứa, ăn thức gì độc, hoặc làm công việc nhọc mệt, hình như bệnh phục phát. Có người lại thấy qui đầu đỗ và uốn-uốt, Giang thấy nỗi mụn đỗ, rát thịt. Như thế dùng thử thuốc Kiến-tinh tuyệt nọc \$150 một hộp, sẽ khỏi hẳn; nhẹ 2, 3 hộp; nặng 5, 6 hộp. Chất thuốc rất tốt không

Bệnh lậu đương thời kỳ phát, sưng, tức, mủ ra nhiều, đi đại buốt dùng 3, 4 hộp giá 0\$50 một hộp sẽ khỏi. Bệnh giang đương phát, lở loét

BINH-HU'NG, № 67, (phố Cửa Nam) RUE NEYRET, HANOI

CÁC ĐẠI-LÝ — Lê Thành Hưng Rue Gia Long à Phan Thiết — Nguyễn Tiến Túc 29, Rue Dé Nhât à Phúc Yên — Phúc Thành 2e Quartier à Hưng Hoá — Nguyễn Tiến Thành 39, Rue Thô Xirong à Bắc Giang — Phúc Hưng Long à Camphamines — Chu dinh Quận à Thanh Hoá — Kim Lan 51, Rue Hanevard à Uông Bí — Văn Lâm 58, Maréchal Foch à Hải Dương — Văn đúc Viêm Café Restaurant à Tuy Hoá — Nguyễn Hữu Dực 40, Rue des Mandarins à Tuy Quang.

L.T.—Nay u nô, thằng cả nhà ta lúc này ý chừng tưng. Mù không có « bo » áo sơ mi cát cả hai tay, giày dép nào cũng vã, còn cái ô vừa mua cho hôm nọ thì nay chỉ còn có cái éan.

TÒ YẾT THỊ MỘT Ý KIẾN HAY

VÙA rồi ở trước cửa tòa sứ Thừa-Thiên (Huế), ông Công-sử tinh ấy có bắt treo một tờ yết thị rất quan trọng bằng ba thứ chữ: chữ Hán, chữ Pháp và chữ Quốc ngữ:

— Cấm lo tiền cho các viên tông sự ở tòa. Ai phạm tội này sẽ bị trọng phạt.

Thật là một sáng kiến hay mà ta phải thân phục ông Công-sử. Nhưng giã cái sáng kiến đó được thực hành trong khắp cả nước ta, thi ành hưởng mới tốt.

Ví dụ như trước cửa các phủ, huyện, treo một cái yết thị như thế này :

« Cấm dân dứt tiền cho quan. Và muốn cho cần-thân « Cấm quan dứt tiền cho dân ».

Tuy vậy, dân có muôn mua chè lá thì vẫn cho được tùy ý.

Ở các cửa phòng nhà lại, yết thị :

« Cấm dân vào... » Chỉ có thể vào cửa khác được thôi.

Yết thị cấm, như vậy, cũng có nhiều thứ :

Trước cửa nhà ông Dương-bá-Trạc nên treo cái yết thị :

« Cấm nói tiếng annam ».

Trước cửa Thủy tiên trang của ông Tiêu, yết thị :

« Cấm rùa thò cõi ra, nếu không xin phép ».

Trước cửa tòa báo tò quốc annam, yết thị :

« Cấm những người khôngdeo huy chương vào ».

Trước cửa nhà ông Tchya thi yết thi cấm hẳn.

Còn ông Quan-Viên muốn tỏ ra rằng mình quả quyết, nên yết thị :

« Cẩm ông Hoàng-văn-Vị nhận là có viết thư cho báo Ngày Nay và cẩm những người đã viết truyện Đề-Thám trước Quan-Viên hát chước Quan-Viên. »

Thạch-Lam

TRUYỀN VUI

NHẬN BỨC THƯ

Bé làm ăn trên mạn nguyệt. Bé còn mẹ già và các em đều ở nhà quê cũ. Tuy chàng đi xa xôi mà lúc nào cũng lo ngay ngáy về mẹ già và các em ở nhà quê. Một hôm vừa đi làm về đến nhà, Bé nhận được thư của em gửi lên, Bé hồi hộp bóc thư ra xem.

Hà-dong, le 17 Mai 1935

Anh Bé,

Thái là nguy quá, anh Bé ạ. (xem đầu câu trong thơ, Bé đã sững sốt lo ngại, mồ hôi ướt đầm)... hôm anh lên làm trên áy, thi ở nhà mẹ ếm năng quá (Bé buôn rầu về nỗi không được ở nhà hồn hả mẹ, chàng lại đọc nỗi); cảm không ăn, nước không uống, mây hòm tiều tiệu, đợi thời không đi, lúc sốt rét, lúc nóng nhiệt, chí Đè mời ông lang đến xem mạch, thi ông lang cũng lắc đầu bảo rằng khó khăn lắm. (Bé bỏ thơ lau mồ hôi, thở dài: « tôi nghiệp mẹ tôi qua ». Bé lại đọc nỗi)... thi anh Bé ơi, tôi hôm nồng ba tát thi... (Bé khóc rung rẩy: « Thời thê là mẹ tôi chết rồi »).

(Bé giờ sang trang sau đọc nỗi)... em phải đưa mẹ vào nhà thương Bảo-hộ Hanoi, thi anh ơi, em có ngõ đâu... (Bé thở dài, rồi đọc nỗi)... tôi hôm nồng 5 tát thi... (Bé « Hu hu, mẹ ơi, mẹ bỏ chúng con » Bé lại đọc nỗi)... mẹ đã đỡ dần. (Bé đọc đến đây, nét mặt dỗi ngay ra vui sướng, rồi Bé xem nốt cái thư viết nỗi)... nhưng thật em không ngờ trong đời của anh em ta đến nỗi... (Bé, thời dịch rồi...

không còn nữa Bé lại đọc nỗi)... sung sướng vỏ ngắn—tíc là lúc em viết thơ cho anh thi mẹ đã nhớ giờ mạnh khỏe như thường, đang nấu cháo. Thế là ở nhà bình an cả, anh chí bình an, các em mừng.

Em anh,
Nguyễn-Xé kính thư
Đào-cao-Tri

TIN TỨC MINH

Thái-binh.—Ở Thái-binh có một ông phán tên là Bình ván Vị, Quả nhiên ở Thái-binh có một ông khác tên là Vị ván Định. Ông Vị ván Định làm tổng đốc. Tiếc rằng nhà nước không đặt một chức gọi là Đông tộc để ông Định ván Vị làm cho hai ông đối chọi nhau một cách hoàn toàn.

Saigon (tin của chi nhánh).— Từ hôm ông N. T. Lâng vào đây, ông N. P. Long có đến chơi một lần. Đó mới thực là : rồng đến nhà tôm.

Paris.—Cô Hoàng thị Nga đậu khoa học tiến sĩ. Cô là người annam đầu tiên đậu khoa tiến sĩ. Thực là một tin... tức minh cho bạn tu mi từ xưa tới nay chưa có một người nào đậu bằng đó.

Nhật-Linh

CÙNG ĐỘC-GIÀ

Ngày Nay

Chúng tôi cảm ơn hết thảy các bạn độc-giả Ngày Nay đã sẵn lòng tưởng lè chúng tôi, vì yêu một tờ báo có vẻ mỹ-thuật và cũng như chúng tôi hằng mong mỏi trong nước có một tờ báo mà cách in, cách xép đặc có thể so-sánh được với các báo nước ngoài.

Nhiều bạn viết thư về tố ý tiếc và hỏi chúng tôi duyên eó vì sao?

Chúng tôi xin trả lời chúng đê các bạn huy rằng chỉ vì chúng tôi bị lỗ vốn nhiều quá. Chúng tôi không phải là một bọn tư bản mà có thể chịu thiệt thòi mãi được. Tuy số in 4, 5, nghìn mà chúng tôi vẫn phải thiệt mỗi tháng vài trăm, và chi phí rất nhiều: tiền giấy Ngày Nay đã gấp bốn lần giấy thường, tiền ảnh nhiều hơn tiền in. Tặng giá thi không thể được, còn in ở nhà in soáng thì còn đâu là tờ báo đẹp đẽ theo ý muốn của mình. Nếu in tối số một vạn thì có thể sống được, nhưng cứ theo giá 0\$10 thì ra cũng phải vài năm mới tới con số đó. Chúng tôi không thể nào doi được.

Những bạn nào (một số rất nhiều) đã nhận báo xem mà chưa trả tiền, làm ơn gửi về ngay cho để chúng tôi khỏi bị thiệt thòi.

Ngày Nay kính cáo

LY HÀN

Buổi ấy anh đi chặng hẹn về...

Trên đường gió bụi quá say mê.

Nên lòng, anh nuối hận ly-biệt,

Riêng đê bên trời cảnh ủ-é.

Với đời, anh đâm cõi quên rồi;
Song bê lòng em vẫn chưa nguôi.
Cơn thắm giật-giào như sóng giòi,
Cùng em thương khóc buổi chia phôi.

Xuân về, mưa gió lạnh làm can,
Như mía duyên em đã lỡ làng.
Tron bốn năm rầy anh chẳng lại:
Rêu in vườn cũ nết lán hoang.

Ngày đi, con nhỏ-mới ủ-é,
Đuôi gối, nay con biết nhảy đưa.
Và dãi thơ ngây thường gọi bố,
Nhưng, ôi! anh biết muôn trùng xa...

Tiếng con thơ khóc sê can trường,
Hy vọng thời rồi: bóng tịch dương!
Em vẫn dõi lòng, xay đập mộng,
Bồng con dừng ngóng bèn sông Thương.,,

Em ngóng máy bay mãi cuối trời,
Với lán nước ch้าย đến mù khơi;
Em van máy nước, đem tin lại,
Mây cứ bay đi, nước cứ trôi..

Lạnh lung mây nước tháng ngày qua.
Có hẹn về đâu, đê đợi chờ?

Đã mộng, than ôi! dành mộng mãi,
Tình thắn em đê gặp anh xa...

Mộng thấy cùng anh kẽ nỗi niềm...
Nửa chừng, con dã khóc bên em,
Giặc mơ kinh động, tan hương khói:
Tiếc mộng, em càng lạnh lẽo thêm!

Chén dâng cay riêng uống một mình,
Em cầu thương đê, dâng công minh,
Thương em, nhóm lại linh hồn mới,
Đã súc mà theo rồi, bóng anh...

Bà M. T. (Sông Thương)

DÁM CHẮC

sinh-dục, không hành binh nhân (chắc như vậy). Chúng tôi dám nói quả quyết, dám làm cam đoan người bệnh dùng không hết không lấy tiền, vì thuốc Sưu-dộc-bá-ứng-hoàn hiệu ÔNG TIỀN, gồm trị nội gốc các chứng bệnh trên đây, dù cũ dù mới, độc nhập vào cốt, nặng nhẹ thê nào thuốc cũng tống lôi góe đope ra rút-tuyệt, khôi trù cảng, không hại bì-ứng-hoàn hiệu ÔNG TIỀN hay hơn hết trong xứ Việt-Nam này. Đã có nhiều bức thư khen tặng ở các nước và các thuộc địa Pháp, lần lượt chúng tôi sẽ chụp hình Đồng-hội: Thuận-Long, Bồng-son; Diệp-a-Vinh, Ninh-hoa; Quảng-sinh-Hoà, Hanoi; Nguyễn-văn-Diéc, 11 rue des Caisses (độc quyền) và khắp các nơi buôn thuốc Annam là đều có bán

CẦN THÊM ĐẠI-LÝ NƠI NÀO CHÚNG TÔI CHUA CÓ, MUA BUÔN DO: Pharmacie ÔNG TIỀN Annam dược phòng

82 à 90 RUE P. BLANCHY PROLONGÉE PHÚ-NHUẬN — SAIGON

Thuốc ho ÔNG TIỀN hiệu-nghiệm trong 10 phút, mỗi gói 0 \$10.

Có dự thi cuộc thi của C. P. A.

TIẾU SỐN TRÁNG SĨ

(Tiếp theo)

A I này nhìn xuống. Phạm Thái hỏi Trần Lý:

— Có phải. Phạm - quang-

Văn dãy không, thưa lão trưởng?

— Không phải.

Vừa nói, ông lão vừa đứng dậy chạy vội ra sân:

— Xin kính chào quan Bạch-hạc-hầu! May mắn cho đệ biết bao, hôm nay lại được đại nhân chiêu cỗ đến chơi.

Người mới tới, tuổi đã cao lão, vào khoảng gần 70, đứng lại thở rồi mỉm cười bảo Trần Lý:

— Tôi đến xin hiền hưu tha lỗi cho cháu Trung. Sáng nay tôi có chút việc cần phải nhờ đến cháu đi giúp, nên cháu không lại hầu hiền hưu được.... Xin lỗi khi khác cháu lại tạ tội.

Bạch-hạc-hầu vâng chào, nói tiếp:

— Thôi, lại xin cáo từ hiền hưu, tôi về.

Trần Lý giữ thế nào cũng không được, dành phải tiến khách xuống đến chân dồi, rồi trở lên lắc dãi, phản nản:

— Ông lão thật thà quá! Đì năm, sáu đậm đường, trèo hai, ba quả dồi chỉ cốt đến báo cho mình biết rằng con là ông Chiêu Trung không đến chơi được.

Hoàng phi khen:

— Người thủ tin đến thế!

Nhị nương nói:

— Nhưng bạch sư ôn, sao không sai người nhà đi?

Trần Lý cười mà rắng:

— Ấy, Bạch-hạc-hầu vẫn có tình qua cẩn tin như thế đấy. Một lần, chúng tôi, mấy anh em họ sau lên họp nhau uống rượu làm thơ ở trên ngọn dồi Phúc long. Chẳng may đêm hôm ấy, mưa như tăm như tã, rồi sáng hôm sau vẫn chưa tạnh. Tưởng chẳng còn ai đến họp nữa, mà tôi cũng không đến. Cố ngờ đâu Bạch-hạc-hầu lại sẵn quần, chổng gáy mò túi nơi hẹn. Sau về, cụ ôm mặt gần nuzz tháng. Chúng tôi phải bắt nhau đến phục dịch thuốc thang cho cụ.

Phạm Thái phán nản:

— Thế thì câu nệ quá nhỉ!

Nhưng người nhà đã hưng mâm gói lèn. Chủ bèn mời khách vào dự tiệc. Riêng chủ tiều giữ lè không dám ngồi. Trần Lý cười nói:

— Bây giờ! Tôi này không nên kẽ tôn ti trật tự gì nữa! Cái có hai hạng người: người anh hùng với người không anh hùng. Vậy thi, xin lỗi hai sư ôn, cứ gi là tiêu mà không phải bậc anh hùng, cứ gi là sư mới là bậc anh hùng.

Phạm Thái quên hẳn minh dương

mặc bộ áo cà-sa cà tiếng cười vang, nói lớn:

— Không khai thay lời của lão anh hùng Trần tiên sinh. Vậy chủ Thện, sư ông sẽ lỗi cho phép chủ ngồi hầu rượu lão tiên sinh cùng quý công tử đây.

Rồi năm người cùng ngồi lên giường uống rượu, trò chuyện vui vẻ. Nhưng Nhị nương vẫn không quên đưa mắt ra liếc bảo Phạm Thái phải giữ gìn, chờ nén quá chén.

ĐÃ LỘI ĐÀI

Xong tiệc rượu, Trần Lý say mềm, nằm vật ra ngủ.

Công tử Nguyễn đức Minh liền viết mấy chữ cảm tạ để lại rồi cùng hai sư ôn và chủ tiều lên ngựa ra đi, trông về phía Lạng giang thẳng tiến.

Đến hến Lạng lại phải vào đồn trinh viên tuần giang xin phép sang sông. Lần này, hành-lý bị khám xét kỹ hơn, và mỗi người phải cung khai lý-lịch, rảnh rợi hơn.

Viên tuần giang hỏi vẩn mài về mấy con ngựa: nào những mua ở đâu, mua của ai, giá bao nhiêu tiền, vì sao di tu mà cũng có tiền mua ngựa, mà cũng biết cưỡi ngựa. Nhị nương phải vở hết tài ngôn luận, đem hết giọng phong lưu công tử ra ứng đối mới thoát được. Nàng không quên lòe viên tuần giang bằng những lời khoác-lác, khoe-khoang quen thâm với quan đại-dò hộ nòng quan đại-dòng-lý kia, thường uống rượu làm thơ với quan thị lang này, quan tư vụ khác, khiến viên tuần giang hơi chột dạ; mà cái ý tưởng muốn đánh thuê của nhà chùa một con ngựa tốt cũng dần dần biến mất.

Vì thế nên chúng chính mãi bốn người mới sang sông được, và khi đến Lạng-giang thì mặt trời đã xế bóng.

Lạng-giang tuy chỉ là một phủ-lị, song vì ở giáp-giới triều trung-đu và miền thượng-đu, nhất là ở hạt ấy, hai nón giống lại bắt đầu gặp nhau, nên phủ-lị Lạng-giang đã trở nên một noj rất trọng yếu, về mặt tuần phòng cũng như về mặt thương mại. Về việc tuần phòng không những bình linh nhiều gấp đôi các phủ-lị khác, mà ngoài số hộ binh và kỵ binh ra, lại có một đội chiến thuyền đóng ở sông Thương nữa.

Còn sự thương-mại thì rất sầm-uất, vì đó là nơi giao-dịch các sản vật hàng hóa của dân Thổ, Mán và dân An-nam.

Vừa bước tới lầu phó Nam-môn, bọn Phạm Thái đã nhận thấy ngay điều đó. Tuy lùa bấy giờ đã về chiều mà người qua lại vẫn còn tấp nập, bộ y phục màu chàm luôn luôn xen lẫn với bộ y phục màu nâu. Chỗ này mấy chục người Thổ ở chợ về đi theo sau một

dàn bộ bán còn thừa lại. Chỗ kia, những người Annam, từng tốp một, gánh muối ở thuyền lên nơi nhà tre để sáng hòn sau đem ra chợ bán.

Tiếng cười dừa vui thú, tiếng gọi nhau vào hàng cơm, tiếng cãi-cợ om-xom, thực là huyền-náo.

Trước một túp quán, bốn người dừng ngựa, tờ mò đứng ngắm một đám đông. Ông giữa đám ấy có tiếng thanh-la inh-ỏi. Bỗng tiếng thanh-la im bặt, rồi bốn người đứng xem rắn ra một chỗ. Bốn người ngồi trên mìn ngựa thấy tiến đến gần một người Thổ, thân thể vạm-vỡ, cao lớn. Người ấy chắp tay, cúi đầu chào, lễ phép nói bằng tiếng kinh rất sõi:

— Bạch chư tảng, thưa công tử, nhặc thấy chư tảng cung công tử, chúng tôi xin ra đón vào xem ngay.

Đáp lại câu hỏi đó, Nhị nương thò tay vào bọc, bốc một nắm tiền đồng đưa cho người kia mà truyền rằng:

— Làm trò đi. Hay, ta sẽ thưởng thêm sau.

Bọn Thổ tất cả có ba người: hai người dàn ông và một người thiếu nữ xinh đẹp, luôn luôn ngực mắt ngắn mày nhíu su và mím cười một cách rãt có ý nghĩa. Thoạt tiên chúng cho con chó ra làm trò. Con vật theo tiếng hót của người Thổ và nhịp thanh la phèng phèng mà nhảy hoặc chui qua những cái vòng tròn bằng mây. Rồi đến lượt con khỉ và con cừu: con khỉ lộn múa trên lưng con cừu rất giảo và nhanh nhẹn. Phạm Thái thấy chúng quên băng rằng mình là sư, trả người con gái mà hỏi:

— Còn cô kia không biết làm trò gì à?

Cô Thổ nhoẻn một nụ cười khalkh, đáp lại:

của Khái-Hưng

— Em chỉ biết yêu nhà sư thôi.

Khán giả đứng quay tròn chung quanh, cười vang lên, khiêu cắp mà Phò bác thiên sư dần dần dỗi ửng. Thấy vậy, bọn làm trò cũng cười theo, và nói tiếng thò với nhau, như bàn bạc diệu gi.

Bốn người cười ngả ngoa quay đi thi họ kia mời ở lại xem họ diễn võ.

Họ múa rát đẹp và rát khỏe, khiến Phạm Thái và Nhị nương phải tấm tắc khen hoài. Đoạn, họ thách khán giả có ai giỏi thi vào đấu võ với họ, nếu đánh được họ, họ sẽ biếu hết số tiền thu được. Nhưng trước khi thi, họ hãy xin di thi tiền dã. Muôn coi dẫu võ, công chúng chẳng ai hái lién, nem tiền soang soảng vào cái thau mà cô gái Thổ giơ ra. Chẳng bao lâu thu được già nứa chậu tiền đồng.

Song vẫn không ai dám vào độ súc với bọn họ. Có lẽ vì ngầm thân-thê hai người dàn ông Thổ lực lưỡng, to lớn mà ai nấy sợ hãi chăng. Một người nói (ý chàng đe nuốt trôi số tiền vừa thu được):

— Không có ai vào đấu với chúng tôi, thi chúng tôi xin đấu với nhau để các ngài coi vậy.

Hai người liền cùng nhau di một bài quyền. Đoạn, người thiếu nữ đứng chống hai tay vào hai bên sườn, nhìn công chúng mà nói một cách ngạo mạn:

— Không dám đấu với hai anh em, nhưng em đây hẳn có tay địch thủ chứ?

Không ai trả lời. Nàng liền đưa mắt nhìn Phạm Thái mà hói rằng:

— Thế nào, bạch sư ôn? Nếu sư ôn mà nài em thì em xin tinh nguyện nhận sự ôn làm chồng.

Khán giả cười vang. Nhưng họ kinh ngạc xiết bao, khi họ thấy nhà sư thông thả xuống ngựa, và khoan thai bước lại gần người con gái. Ai nấy im lặng chờ xem. Phạm Thái đưa mắt nhìn chung quanh mình, rồi dần dần tiếng hóng người thiêu nử:

— Bần tảng tiếc rằng sự tu hành bắt buộc các nhà sư không được có vợ. Vậy, nếu cô nương bằng lòng nhận điều này thi bần tảng xin thi võ với cô nương ngay...

Mọi người thi thào:

— Ô! bí mật nhỉ! nhà sư mới ngộ nghĩnh làm sao chứ!

Cô gái Thổ cũng không khỏi chột dạ, sẽ sấp đáp:

— Vâng. Điều gì xin sư ôn cho biết:

— Là nếu tôi đánh ngã cô nương thì

CÁC NGÀI MUÔN

CÁC TRÉ EM KHÔI-NGÔ LANH-LỢI
NÊN CHO CÁC TRÉ EM CHƠI

AUTOFORT

LÀ THỨ ĐỒ CHƠI ĐƯỜNG THỊNH HÀNH
CỦA CÁC TRÉ ÁU MỸ

GIA 3.50

43 PHỐ HÀNG

ĐẬU, HANOI

AUTOFORT!

KHUF. PUBLIS-STUDIO

Chỉ trong BA THÁNG có thể biết CÁT quần áo tẩy
một cách thành-thiệu. Muốn được như thế xin
mời đến ghi tên theo học lớp giấy cắt của ông

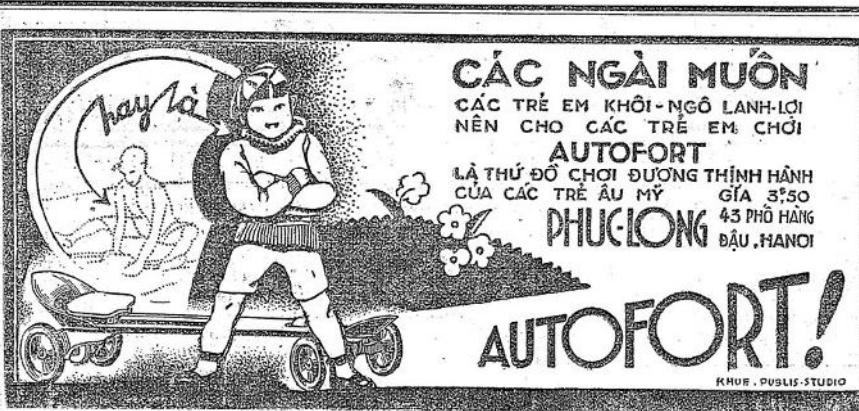
ĐỖ-HỮU-HIẾU

Diplôm de l'école Internationale de coupe de Paris

41, Rue des Chanvres, Hanoi

THEO LỚP NĂM NGOÀI, HIỆN NHỮNG ÔNG:

1. Khuê đã mở cửa hiệu ở Bát-cầu
Tourane. — 2. Mâu ở
Thành bờ Nam-định còn những ông khác
đều giúp việc ở các tiệm may lớn ở các tỉnh.

có tội quyền muốn gả cô nương cho ai cũng được.

Cô kia con do dự thì người anh dâ nói tiếng thô tục: « Cứ nhận lời đi, không thua đâu mà sợ ».

Hai người liền cùng nhau đấu quyền. Nhưng thiếu nữ địch sao nói Phạm Thái chưa được ba hợp đã ngã chống quèo vì một cái đá mõm của bến dịch.

Những người đứng xem reo mừng ầm ĩ:

— A... a ! nhà sư đặc thắng !... nhà sư được rồi !... Bạch sư ông gả cô ấy cho tôi nhé ?

Cô Thô xấu hổ llop ngóp bò dậy ra đứng phía sau con chiên, thở hồn hồn. Nhưng một người trong hai người đàn ông bước lại bên nhà sư mà rằng :

— Võ nghệ nhà sư cũng khá đấy. Phạm Thái mỉm cười :

— Muốn biết khá hay không thì nhà ngươi chỉ việc thử. Bắn tảng vẫn còn đủ sức đâm đầu với nhà ngươi.

Khán giả hô la :

— Ô ! phải đấy ! đầu vỗ đi !... Hai người rồi đâu vỗ đi !...

Một công tử ngồi trong kiệu di qua, bảo phu kiện dừng lại, rồi khi hỏi biết đây là đuôi câu truyện, liều truyền rằng :

— Ta treo giải một nén bạc đấy... Vỗ đầu vỗ đi.

Phạm Thái liếc mắt nhìn kẻ kia, tròng lòng cảm túc. Và người làm trò cung kính đáp lại :

— Thưa công tử, tôi lấy làm tiếc rằng trời tối mắt rỗi. Kẽ đầu vỗ với nhộn người tần thường thì chỉ trong nháy mắt là xong. Nhưng đầu với sự ống dày thì tát phái lâu, it ra cũng hái mười mươi lăm hiệp mới phản ứng phụ, mà trời lại tối rồi. Chẳng đốt được đèn mà đánh nhau. Vậy xin công tử cho đến sáng mai.

Thực ra trời đã nhàm nhẽn rồi. Vâ Phạm Thái cũng không muốn lình thường của gã kia, liền nhận lời đợi đèn hòn sau sẽ cùng người làm trò thử sức. Nhị nương nói dưa :

— Nhưng còn tiền thư kia chưa thấy sự ông định phận cho ra sao. Nào ai sẽ được diêm phúc cùng cô kết duyên ?

Cô làm trò ngược mắt nhìn chàng niên thiếu ngồi trên mình ngựa mỉm một nụ cười rất có duyên. Nàng áo ướt và định hình rằng thế nào nhà sư cũng gán mình cho anh chàng công tử, bạn của nhà sư. Vì thế, nàng tấp từng mùng thầm đứng đợi. Nhưng Phạm Thái ngẫm nghĩ một lát rồi nói :

— Hãy để đến mai. Bắn tảng đầu vỗ với vỗ sĩ đây xong rồi hãy hay.

Rút lời, chàng mời hoảng phi cùng Nhị nương vào trong quán nghỉ trọ. Chủ quán ban nãy cũng đứng xem nhà sư đấu vỗ, nên tỏ vẻ kính phục lắm, yết vàng di sấp mâm rượu. Trong khi ấy thì người dãy tú và chủ tiệm giặt ngựa vào tầu.

(còn nữa)

Khái hưng

Của C. Minh

Nói khoác

Tôi mua *hai* con cá sít *để* chờ Đông-Xuân. Hai tay cầm hai con, đâm vào bệ nước lấy mướt để cầm cẩn vặn niêm thanh, thế nào tuột lẹp rời một con, cái thớt chém dần rồi thấy nó vẩy đuôi bơi; tôi đem thả phảng cả con cầm *vết* tag vào nĩa, thế là bây giờ trong bể của tôi có hai con cá sống. Hôm nào thu thả, mời anh lại soi gỏi với tôi.

Của cô T. T. Lâng Hưng-Yên

1. Bố bảo con :

— Con ra *cởi* chuồng già ra đi.
Con chạy ra rồi lại chạy vào :
— Cha ơi, già nò vẫn *cởi* chuồng...

2. Nói khoác

Ngày xưa, ở làng tôi có một đám cưới rất to, cái bánh dày đem cưa ra làm từ, được một nong dày một cưa.

Của N. V. Ân

Nhà nào ?

— Thưa ông, ông có biết nhà ông Phù gẫu bờ sông là nhà nào, ông chỉ giúp ?

— Áy bác ra theo *roc bờ sông* kia đi ngược lên đến bến đò, bắc thuê trổ suối một quăng bằng từ đây đến bến, bão bổi sang bờ bên kia, rồi bắc lên bộ di vàu bước đến cái cầu thì qua cầu sang bên này sông sẽ thấy nhà ông Phù.

Của N. V. Khôi Hanoi

Kỹ hè học (algébre)

Một anh học trò có tình hay khoe khoang, nhau một hôm ông cậu ở nhà quê ra hỏi tuổi anh ta. Nhán vỗ vỗ biết lì toán pháp, anh trả lời rằng :

— Bây giờ cậu *tẩy* cái tuổi cậu trừ với cái tuổi cụ nhả đi, rồi đem nhân với tuổi tháng ca Tý, xong đem chia đôi... thì cậu sẽ thấy tuổi cháu.

Của H. L. Toàn Saigon

Cá không biết lội

L. T. — Tôi dỗ bác, con cá nào không biết lội ?

X. X. — Cụ ngư lâm. Cá nào là cá không biết lội. Không biết lội, làm sao sống được.

L. T. — Ô, hơ ! Con cá *duổi* (raise), vì không biết lội, nên nó mới chết đuối.

Của V. L. Quảng-Ngãi

1. Quả đất

THẦY — Quả đất tròn như quả... (chỉ trỏ A bão nõi tiếp).

TRÒ (quả-quyết) — Quả đất tròn như quả địa-cầu...

2. Vòng luân quẩn

BA — Bầm, ông cho con nghỉ học tháng năm này, vì con không có tiền.

ÔNG ĐỐC (trường tư) — Không anh không Cửu-Tiêng-Quí-nhau được phép nghỉ, phải học nốt tháng này.

BA — Vắng (lui ra).

Cuối tháng năm, ông đốc gọi Ba xuồng, hỏi :

— Sao anh không trả tiền học ?

BA (xùn sù) — Bầm, con không có tiền.

ÔNG ĐỐC (cười) — Không có tiền thì ở nhà, đừng đi học.

— Con xin ở nhà, ông không cho.

— Thế học, anh phải trả tiền.

— Bầm tiền con không có.

— Không có thì ở nhà.

— Ở nhà, ông không cho.

Mộng và sự thật

(Câu truyện của hai anh em thất-nghiệp).

Hôm qua, tôi nằm mộng được cái bánh.

— Thủ nhĩ !

Tôi ăn ngay, nhưng mở mắt ra, dạ dày ăn có được không ?

THÈ LỆ THI VUI CƯỜI VÀ THI TRANH KHÔI HÀI

Mỗi bài không được quá 30 giòng.

Tranh vẽ to nhỏ tùy ý

a) vẽ vui cười: Giải nhất: các thứ sách

đáng giá 8\$00 — Giải nhì các thứ sách

đáng giá 2\$00

b) vẽ tranh khôi hài: Giải nhất các thứ sách

đáng giá 3\$00 — Giải nhì các thứ sách

đáng giá 2\$00

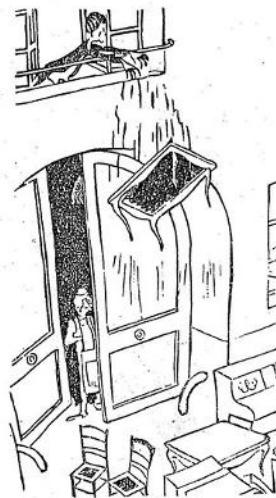
Của T. V. Trần Hué

Tao cho mày

BA — Bốn này, tao có cái *thrace mun*, mày bể được, tao cho đấy.

BỐN — Ủ, được !

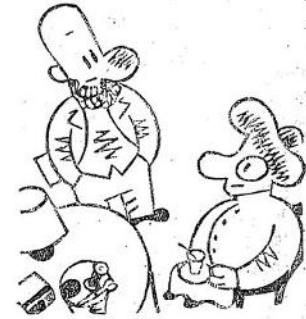
NỤ CƯỜI NƯỚC NGOÀI

MỘT NHÀ THỎI MIỀN
DỌN ĐỒ LÊN GÁC.

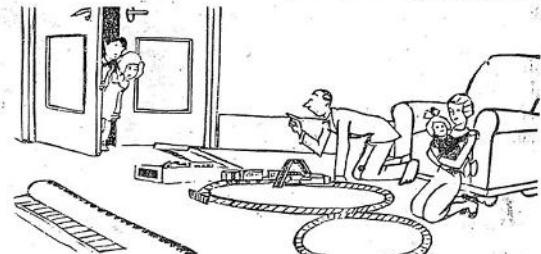
— Chỗ nǚ mợ vේ, ta sē nói với mợ rằng ở trong tủ mứt động đất.

— Tôi không muốn làm đau khổ súc vật. Đến một con cá tôi cũng không nỡ giết.

— Thế ông không bao giờ ăn cá ?

— Có, nhưng tôi ăn gỏi cá sống.

— Cậu mợ ra soi corm thôi.

— Các con cứ ăn trước đi, mợ mày còn du cho búp bê ngủ, tao thì còn phải cho thuyền tàu 5 giờ chạy dã.

RIC ET RAC

HIÊU THUỐC TÂY HÀNG GAI

PHARMACIE de HANOI - 13, Rue du Chanvre, 13

HOÀNG-MỘNG-GIÁC VÀ NGUYỄN-HẠC-HÀI

BẢO-CHÉ HẠNG NHẤT TRƯỜNG ĐẠI-HỌC PARIS

Chinh chủ - nhân tiếp khách và trông nom chẽ các đơn thuốc cần thận
CÓ BÁN: Rượu bồ Vin Tonique Alexandra 1895

PHÒNG KHÁM BỆNH và CHỮA MẮT

BÁC SĨ ĐẶNG VŨ LẠC và Y SĨ LÊ TOÀN

Chữa bệnh bằng
diện, thử vi-trùng,
chữa mắt, mổ cắt.

48, Rue Richaud, Hanoi - Téléph. 586

Bệnh viện và hộ sinh viện: 40-42, rue Davilier - Tel. 585

VÀI TRUYỆN VUI

TRONG KỲ THI

SƠ-HỌC YÊU-LƯỢC

Giỏi

THẦY GIÁO — Anh hãy tìm những chữ đồng nghĩa với chữ *giỏi*.

CÂU HỌC TRÔ NHỎ (*mười mốt tuổi*) — Thưa thầy, *tài*.

THẦY GIÁO — *Tài*, được. Gi nữa?

CÂU HỌC TRÔ (*ngâm nghĩ*) — Thưa thầy, *khéo*.

THẦY GIÁO. — *Khéo*, được lắm. Nhưng gi nữa?

CÂU HỌC TRÔ (*chau mày, rắng hầm trên cắn lén môi dưới, mắt nhìn cái bút chì ở tay thầy giáo*) — . . . Thưa thầy, thưa thầy, . . . *tài*.

THẦY GIÁO — Phải, *tài*, nhưng anh đã nói rồi. Một người tài giỏi là một người... (ý chàng thầy giáo nghĩ đến những chữ « *cự phách, xuất chúng, siêu quần, lối lạc* »), một người gì?

CÂU HỌC TRÔ — Một người một người *cứ*!

THẦY GIÁO — Hừ, hử! *Cứ*, là tiếng thở ngữ, ta nên tránh. (*giọng tự phụ*): Chủ cứ chính nó ở một chữ nhỏ mà ra và thường đi đôi với một chữ nhỏ nữa (*thầy nghĩ đến chữ « *cự phách* »*).

Vậy *giỏi* nghĩa là... nghĩa là...

HỌC TRÔ (*chẳng ngăn ngại*) — *Cứ khôi*.

THẦY GIÁO — *Cứ khôi* vẫn là tiếng thở ngữ nên tránh? (*Tôi về hơi khó chịu*) Tim chữ khác!

HỌC TRÔ — *Tài*.

THẦY GIÁO — Anh nói mãi chữ *tài* HỌC TRÔ — *Gần*.

THẦY GIÁO — Lại dùng thở ngữ rồi! HỌC TRÔ (*ngó ngác chẳng hiểu thở ngữ nghĩa là gì*)...

THẦY GIÁO — Vậy anh chỉ biết có thể thôi ư?

HỌC TRÔ (*sợ bị « nỗi » xấu, nói vội*) — *Bom, mả*.

THẦY GIÁO (*mỉm cười*) Gi nữa? . . . Những tiếng đi đôi, nghĩa là có hai chữ ghép lại nhau.

HỌC TRÔ — *Khéo leo, gân guốc, xứng khen*.

THẦY GIÁO (*vừa cho điểm, vừa nói*) — Hừ! Chỉ có mấy chữ *cự phách, lối lạc, siêu quần, bại chung, bại tuy*, có thể mà không biết!

Buru chính

CÔ GIÁO (*trẻ tuổi*) — Nhà buru chính là nhà gì?

Mới về rất nhiều tờ lụa dù các mẫu đê may quần áo mùa nực.

bán giá đặc biệt
trong tháng juin

xin mời lại
MAI ĐE

26 Hàng Đường, Hanoi

THÍ SINH (*10 tuổi, giọng quả quyết*)

— Thưa cô, nhà buru chính là nhà *dé*.

CÔ GIÁO (*mỉm cười*) — Sao em lại biết là nhà *dé*?

THÍ SINH (*vẫn giọng quả quyết*) — Thưa cô, vì buru nghĩa là *buru*.

CÔ GIÁO (*nghe ngắt, hay hay*) — Nhưng buru sao lại là *dé*?

THÍ SINH (*tưởng minh nói trúng rồi*)

— Thưa cô, vì buru nghĩa là *phinh ra*, có buru ra, nghĩa là có chửa, có nghén.

Truyện con khèc

CÔ GIÁO (*vẫn có giáo trên*) — Em hãy giảng nghĩa chữ *liu-diu*.

Những người lớn đứng xem ở ngoài cửa sổ, ngay gần chỗ dự thi, bảo nhau: « *Hồi gi lái hỏi khô thi! Đừng nói thẳng bô mươi một, mươi hai tuổi nữa, ngay chung minh dây, hỏi chung minh liu-diu là gi, chung minh cũng chẳng biết là eai con khèc gi* ». (tiếng con khèc đọc hót to).

THÍ SINH (*luồng có người nhắc*) — Thưa cô, liu-diu là *con khèc* à!

CÔ GIÁO (*đỗ mặt, ngượng với những người đứng xem, cho bấy giờ thực rõ ràng, để ai ai cũng trông thấy*) — Thôi được!

Có lẽ cậu học trò nhỏ kia từ đây yên tri rằng liu-diu là *con khèc*.

Khái Hưng

NGHI LÂM

A — Ông té quá, mấy bạn tôi sang hỏi nợ ông, ông đều di vắng.

B — Ấy, những lúc ông sang tôi là lúc tôi mang tiền sang già, ông đấy.

XÃ XÈ — Ta vào mua thử một lọ..

... Ô, phải uống dầu một tháng mới gầy được thi lâu quá.

... À ta uống thì chắc là k

Truoc vanh mong quang

MỘT NHÀ DU LỊCH

CHIẾC áo nâu cũ và nhiều chỗ, trông như cái áo cà-sa, tàng với bộ mặt ngày thơ diêm ba chòm đầu nhỏ, Nguyễn-xuân-Thực có vẻ một nhà đạo-sĩ. Tàu trả hình làm người ăn mày để di chuyển thiền ba.

ÔNG CHÁNH ÁN. — Anh có nhận tội di hành-kết trong thành phố Hà-nội không?

Rũ tay áo, Thực ngực nhìn ông tòn như chém khống biết xem tướng rồi trả lời ra ngoài câu hỏi :

— Tôi mới ở nhà quê lên, nghe nói Hà-nội là nơi dò-hội phồn hoa, nên tôi đến xem chơi...

ÔNG BIỆN LÝ. — Một nhà du lịch, anh là một nhà du lịch. Thực hành-hạnh cho thành phố Hà-nội. Nhưng khi bắt được anh, khám trong túi anh không có lấy một trinh. Một nhà du lịch mà không có tiền....

N. X. T. — Vì thế nên tôi mới phải di bộ. Tôi đang di bộ ở phố Tràng-tiền để ngắm nhà Gô-da thi bị bắt.

Ô. C. A. — Chắc anh cũng muốn ngắm cả túi áo-người qua lại nên mới đến nòng nỗi ấy. Anh có nhận anh đã có án về tội ăn cắp rồi không?

N. X. T. — Bầm, năm kia con bị ba tháng tù...

Ô. C. A. — Ý chàng cũng tại anh đi du lịch. Anh đã chối, được. Người làm chứng đâu?

Người cảnh-sát Kiều-quang-Hoạt, nhanh nhẹn bước ra vành móng ngựa. Sau khi giò tay lên thái dương như cái máy và dận gót giày xuống đất thật mạnh; Hoạt khai nhanh như nước chảy :

— Hôm ấy, tôi đi tuần ở phố Tràng-tiền, thấy người này ngửa tay ra xin tiền. Một bà dầm.

N. X. T. — Ông trông lầm. Tôi trông thấy bà dầm bạn cái áo đẹp thì tôi nhìn...

Ô. B. L. — Nhìn bằng con mắt nào du lịch, phải không? (cử tiolet cười)

NGƯỜI CẢNH SÁT. — Tôi không dám nói sai. Chính tôi trông thấy hẳn ta xin tiền.

N. X. T. — Cho tôi có xin tiền chẳng nữa, tôi cũng không lầm hại ai có mà. Chẳng nhẽ tôi hết tiền, lại bắt tôi nhijn dối, nhijn khát mà vẹt que...

Ô. C. A. (*mỉm cười*). — Anh lý luận lắm. Đề lát nữa thi có lẽ anh dám cù rặng xin tiền là làm một điều thiện, đã làm cho người có tiền bỏ-thi, xong được một việc phúc đức... Nhưng đâu thiện hay không, anh không được phép ăn mày ở thành phố Hà-nội. Anh muốn làm điều thiện ấy thi anh đi chở khác mà du lịch. Bây giờ hãy phạt anh tám ngày nhà phà.

Phát tay áo như phát một cái đuôi chử, nhà đạo-sĩ Nguyễn-xuân-Thực diêm nhiên rồi vành móng ngựa dề vào khám xem chơi quang cảnh là mất trọng áy.

Ô. C. A. — Ý chàng cũng tại anh đi du lịch, Anh đã chối, được. Người làm chứng đâu?

N. X. T. — Bầm, năm kia con bị ba tháng tù...

Ô. C. A. — Ý chàng cũng tại anh đi du lịch, Anh đã chối, được. Người làm chứng đâu?

Ô. C. A. — Ông làm ơn gửi ngay bản đầu tay và bản sang sir lùi đến bão bão.

Tú Ly

HỘP THU

Ô. H. V. Ch. Chợ-phòng (gare Phố-vi) ngàn-phiếu 3\$00 nhận rồi.

Ô. Võ-thanh-Th. Trạm-gành (Tuy Hộ) ngàn-phiếu 3\$00 đã nhận và đã đổi chổ.

Ô. Vinh Hòa-xá (Hà-dông) ngàn-phiếu nhận rồi.

Ô. C. T. Ân. — Ông làm ơn gửi ngay bản đầu tay và bản sang sir lùi đến bão bão.

MUỐN CHO ĐƯỢC: TRẮNG-KIỀN, KHÓE M PILULES

khỏi xanh xao, thiếu máu, yếu đuối, gầy mòn và liệt-dương

Có bán tại hiệu : PHARMACIE CH

Phòng kiến trúc

NGUYỄN CAO LUYỆN
HOÀNG NHƯ TIẾP
TÔ NGỌC VÂN

Nº 54, RICHAUD, Nº 54
(số nhà thương Bảo hộ)
Nº 42, TRANG THI
(Borgnis Desbordes)

CUỘC ĐÊM

Một tờ báo mới

NG Trần-trung-Viên dâng dự định cho ra một tờ báo theo một thể tài và một tinh cách rất mới lạ, xưa nay chưa từng có trong làng báo annam. Tờ báo ấy sẽ đặt tên là tờ Non-Nước tuần báo.

Kê sê mới lạ thì nguyên một cái tên báo vẫn về ấy cũng đã mới lạ rồi.

VÙA rồi, ông Ngự-tiến văn-phòng kiêm

thượng thư bộ giáo dục, cựu chủ bút Nam-phong và văn-si già nổi tiếng, mới làm một việc đáng ghi nhớ trong lịch sử.

Ông vừa mới lún lén Hoàng-thượng xin lập lối võ-ban trong Nội, một võ-ban bị bỏ i lại ròi.

Số ván lát đến võ. Một việc ấy dù lỗ cho biết rằng ông Phạm Quỳnh không những cao tay mà còn mưu trí, ông lại biết chưởng chỉ cùi tay. Thật là một vị quan văn-võ cả vúi, cao phong lâm lâm và, nếu tôi đoán nhầm, thì cả tướng mạo đường khóm nữa.

công việc của võ ban ấy ra thế nào?

Cứ tựa như công việc của một gánh hủi ở vây. Người trong võ ban cũng phải đeo gai, đội mũ, mặc áo lutherford, Rồi đi đến người cùi một thứ bình khí, kê dao thiêng, người giòi mác, khoa bình khí rồi tiếp tục cho có phép tắc, miệng vừa hô hét để hí oai.

Phải là họ phải múa may quay cuồng cho khéo, cho hay, cho giỏi, cho giảo giang, để khỏi cái tuyệt kỹ của nghệ võ gia.

Nhưng cái khố nhau kêu lèp tại võ ban ấy đã phải kêu chọc người.

Đồng phái ai cũng có thể sung vào võ ban được. Ấy tuy chì có múa với nhảy nhưng múa thế nào cho có ý vị, nhảy thế nào cho thật mềm, không phải là công việc ai cũng có thể làm được.

Phải hiểu rõ linh ý mới dám. Khi múa, nhảy phải hiểu rõ được hết cái tình thần hay cảm ngẫu vỗ là ở sự mềm rẽ, phải rõ cái công dụng và cùng của sự mềm mại mới cách nên thơ mới mong phát triển được hết cái thần ý của người.

Ông Lê Thành, luật khoa tiến-sĩ con dì đánh bống thái hợp vào chân ấy làm. Còn ai hơn ông ta khi cần biết đến cái mình uốn eo, hái lát vùng vây, cái cõi ngoặt ngoe nữa.

Ông Phan Lê Bông cũng xứng đáng. Vị hình như sụt mềm rẽ thì ông này cũng chẳng chịu kém ai và cũng đã có chứng nghiệm nhiều lần rồi.

Còn việc đọc các thứ huy chương và kim khánh thì không phải nói. Ai cũng biết ông Bông thông thạo về cách ấy và đã không từng nghe nói những khi rỗi ở nhà, ông hay dâng trước lâm-guong, lén-lắp cái dáng điệu thế nào cho thích hợp.

Hai ông này đã được người ta chú ý và nghe đâu ông Phạm Quỳnh cũng định tâm như thế.

Còn ông Nguyễn tiến Lãng chưa biết ý định ông thế nào?

Thạch Lam

Hoan) nên đóng khít cửa phòng lại (lời nghiệp quá!) đọc qua, năm lần toàn bộ Đoạn-Tuyệt của ông Nhất-Linh. Tôi nghe cảnh Tu-lục văn-doan thường cho rằng: chỉ có mình là viết được tiêu-thuyết mà thôi. Họ không ngao dẫu. Họ nói thực đấy ! ...

Chết nỗi, ông Trương-thé-Long vì quá nóng mà nói ra như thế. Sự thực thì chúng tôi trong Tu-lục văn-doan không bao giờ có nói một câu như vậy, và cũng không bao giờ dám tự cho là chỉ có mình mới viết được tiêu-thuyết.

Ông Trương-thé-Long hẳn cũng biết hơn chúng tôi rằng phải là người không có học thức mới nói như vậy được. Chúng tôi mong ông cải chính dùm cho vi ông nghe không đúng.

Báo đầu, muốn được hưởng những sự ích lợi ấy, cặp nhân tình bắt buộc phải mua mỗi người một năm báo Non-Nước trả tiền trước, vì báo chí chúng nhận lời thề cho những độc-giả mua năm mà thôi.

Nghé đầu báo ấy lại còn dạy bảo cho người ta những cách viết thư tình cho người yêu, và trên mặt báo, tuần nào cũng dâng những mẫu thư tình của những nhà văn-si có tiếng dè ai này bắt chước.

Báo Non-Nước làm thế, rồi không biết có nước non gì không?

Quý hóa quá

TÒ Việt-Dân trong Nam quả là một tờ báo hiết sần sóc đến độc giả.

Ngoài những cuộc thi lهو mà người sướng họa là những nữ văn-si có tiếng, báo ấy lại âu yếm dâng rằng :

— Từ nay, bạn đọc nào gửi mandat về nhà báo mua trọn năm \$350, sẽ được biếu 6 chai dầu măng Bóng-Sen để trị các chứng ngoại cảm, hay lâm...

Ấy là báo ấy sợ các bạn đọc giả Việt Dân có sinh ra chứng gì chăng, nên phải phòng bị trước.

Cái lòng yêu mến ấy thực đáng cảm.. và đáng soa dầu măng Bóng-Sen.

Không dám...

TRONG số Văn-học mới 1935, nhận so sánh và phê bình hai cuốn truyện « Lá ngọc, cành vàng » của Nguyễn-công-Hoan và « Đoạn-tuyệt » của Nhất-Linh, ông Trương-thé-Long nói nồng họng bút viết :

— Trước khi bầy ra trước mắt độc giả một trang « Lá ngọc cành vàng », tôi tưởng ông (chỉ ông Nguyễn-công-

Hoan) nên đóng khít cửa phòng lại (lời nghiệp quá!) đọc qua, năm lần toàn bộ Đoạn-Tuyệt của ông Nhất-Linh. Tôi nghe cảnh Tu-lục văn-doan thường cho rằng: chỉ có mình là viết được tiêu-thuyết mà thôi. Họ không ngao dẫu. Họ nói thực đấy ! ...

Chết nỗi, ông Trương-thé-Long vì quá nóng mà nói ra như thế. Sự thực thì chúng tôi trong Tu-lục văn-doan không bao giờ có nói một câu như vậy, và cũng không bao giờ dám tự cho là chỉ có mình mới viết được tiêu-thuyết. Ông Trương-thé-Long hẳn cũng biết hơn chúng tôi rằng phải là người không có học thức mới nói như vậy được. Chúng tôi mong ông cải chính dùm cho vi ông nghe không đúng.

Tại sao vậy

CÙNG ở trong số Văn-học ấy, ông Phạm-Thái (không phải là Phạm Thái ở Tiêu son trắng sỉ) có viết một bài nhau dê là « Khúc fan ly ».

Tại sao lại fan? mà không phản như người ta vẫn viết?

Có phải chăng vì tác giả sợ viết phản lý thì bài văn ông ta sẽ kém văn vẻ đi một chút, và sẽ gọi cho người đọc nhớ đến những điều không sạch sẽ chăng?

Nếu quả như vậy thì tác giả nghĩ làm. Vì nếu bài văn ông không hay thì dẫu ông viết fan ly hay phản ly nó cũng vẫn không hay. Mà dẫu ông muốn lập dị ra thế, không hay nó cũng vẫn không hay. Lại còn trái lại nữa.

Thạch-Lam

T
y
— Bác ký ạ, cái bát lửa không bặt?
... Thị đánh riết châm nó lên.

ĐẤT PHÁT

Báo « Annam mới » quảng cáo cho sự bán đấu giá các dinh cơ điện sản của ông Vĩnh ở Hanoi, Tam-dảo, Cò-bi, Lạc-dạo, Ngã tư số, v... v... có nhắc lại hai câu ngon ngữ về khoa địa-ly của Cao-Biên :

Thứ nhất Cò-bi,
Thứ nhì Cò-loa.

Đất Cò-loa thì ta đã biết, chỉ phát được dăm chục năm, rồi bị mất vào tay Triệu Đà.

Bây giờ ta mới biết đất Cò-bi lại dữ hơn, thời kỳ phát lại còn ngắn ngủi hơn đất Cò-loa, vì mới được hai chục năm, nay đã bị mất vào tay nhà Đông Pháp ngân hàng.

Vậy thì chiếm giải nhất mà nhường giải nhì cho Cò-loa là đúng lắm.

Thế mới biết cõi-nhân thâm thực, đặt một câu ngon ngữ mà hai nghìn năm sau mới thấy đúng vẽ trên.

Lốc cõc tử

NHÂN DỊP NGHỈ HÈ

Học sinh mua Phong Hoa

1. Sắp đến nghỉ hè, chúng tôi đặt riêng cho các bạn học sinh một

“ HẠN MUA NGHỈ HÈ ”

3 tháng

MÀ GIÁ CHỈ CÓ \$70

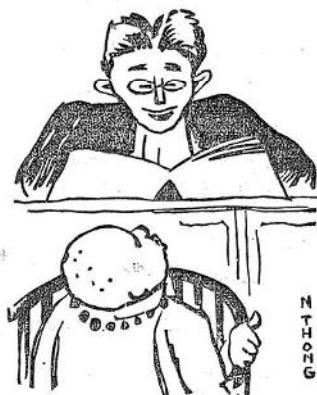
để các bạn bấy lâu vẫn mua lẻ báo ở các thành phố có thể mua năm được

ĐỂ XEM TRONG LÚC

VỀ NGHỈ Ở THÔN QUÊ

(có thể trả tiền bằng tem)

2. Bắt cứ lúc nào, học sinh mua báo dài hạn cũng được hưởng giá đặc biệt: một năm **\$270** (trừ 10%).

ÔNG CHÁNH ÁN — Nhà sư bị can vào tội hiếp dâm. Có muốn kêu ca điều gì không?

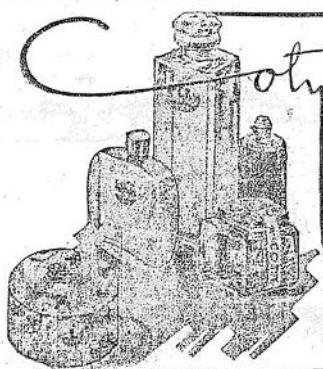
NHÀ SƯ — Nếu tòa tha cho con thi tử nay con xin tu.

COTY

SES PARFUMS
SON EAU DE COLOGNE
SES LOTIONS SONT LES PLUS RENOMMÉES

SES POUDRES AJOUTENT ENCORE DU CHARME AUX PLUS JOLIS VISAGES...

Agents exclusifs: L. RONDON et Cie L. t. d.
HANOI — HAIPHONG — TOURANE — SAIGON

NHÀ VÀ TRÉ MÃI THÌ NÊN DÙNG THUỐC VIÊN

ROBUR

R.E.L.
HANOI

Giá rất rẻ

Mỗi hộp : 0 \$40

Mỗi lăn chửa { 2 . 10

6 hộp

SSAGNE. 59, Rue Paul Bert — Hanoi

PHẦN THỨ NHẤT

1

HUNG áp cái gối bông vào mặt để cho làn vải êm ám làm dịu đôi mắt nóng bức. Nằm yên được một lúc, nàng lại vắt mình soay người, hai tay ôm ghì chiếc gối vào ngực, rồi mở to mắt nhìn ra phía có ánh trăng lọt vào, lần thẩn dément tung bóng lá cây lay động trên bức màn the. Một con gió thổi qua rao rào trong rặng tre sau nhà. Nàng thở dài.

— Không biết đêm nay mình làm sao thế này?

Nàng thở dài thật mạnh một lần nữa cho khỏi thấy cái cảm giác nặng nề đè nén trên ngực, rồi nhắm mắt lại cố ngủ. Nhưng nàng không sao ngủ được; thấy đứa con nằm bên cạnh cưa mình, nàng ngồi dậy, phe phẩy quạt cho con. Nét mặt ngày thơ của đứa bé ngủ một cách bình tĩnh dưới bóng trăng làm cho Nhung tự thẹn về những ý nghĩ bất chính rộn rập trong tâm trí nàng lúc đó. Những ý nghĩ ấy, nàng thấy mang máng là bất chính, nhưng nàng không biết tại sao lại bất chính và cũng không muốn tìm xem cho rõ rệt là những ý nghĩ gì.

Nhung lại nằm xuống và vò tinh quen tay với cái gối ôm vào lòng. Nằm được một lúc, tự nhiên nàng hất cái gối ra, vứt mạnh vào góc màn, rồi ngồi nhòn dậy, bước xuống đất cố vẻ túc bực. Thấy trong người nóng bức mà con gió mát ban đêm cũng không làm bớt được, Nhung mở hòm lấy quần áo và cầm chiếc khăn mặt bông ra phía bờ nước mưa.

Nàng cởi áo cánh rồi vội vàng lấy gáo mía dầm thau nước, rồi mạnh từ cõi xuống chăn. Nhung thấy hơi dã chieu; nước mưa mát rội vào da làm cho nàng có cái cảm tưởng được mặc một chiếc áo lụa mềm mỏng, êm ám. Dưới bóng trăng, hai cánh tay tròn chĩnh của nàng đã trắng lại càng trắng hơn; mấy giòng nước từ từ chảy từ vai xuống bàn tay lấp lánh ánh sáng. Một cơn gió thoảng qua mon man cánh tay như một cái hòn nhẹ nhàng. Nhung rung mình, nhảm mắt, rồi cúi đầu úp mặt vào chậu thau, lấy tay vỗ nhẹ lên trán, lén mỉm.

Nghé tiếng động, Nhung ngừng lèn. Bà ám ứng bên kia bờ nước hỏi:

— Con tắm đấy à?

Nhung đáp lại câu hỏi của mẹ chồng:

— Thưa mẹ vàng. Trời nóng quá.. Me có rửa mặt, con lấy thau nước đe rữa, nước mưa mát lắm.

Bà ám nhìn con đâu, áu yém nói :

— Thôi, con liệu tắm mau mà vào, khéo không cảm. Ai lại một, hai giờ đêm còn tắm như thế.

Nàng nói câu đó cho có câu mà nói, chủ thật ra nàng đã thấy bóng đèn từ lâu và nàng đã thừa biết đó là đèn của ông giáo dạy học lũ con cháu trong nhà. Bà ám đáp :

— Chắc là đèn thầy giáo. Độ này sắp đến kỳ thi nên phải thức khuya học.

Rồi nhân tiện bà nói truyền về tình nết ông giáo, khen ông giáo ngoan ngoãn, chăm chỉ. Nhung lấy làm vui thích ngồi nghe bà ám khen ông giáo, nhưng nàng vẫn khó chịu vì thấy bà mẹ chồng trước mặt nàng mà kẽ lè tinh nết tốt ông giáo một cách rất tự nhiên như vậy. Nàng khó chịu là khó chịu về bà ám đã quá tin nàng đến nỗi mời ông giáo về nhà dạy trẻ mà coi là một sự thường, không kẽ đèn rắng trong nhà có một người nàng dùi góáu. Nhưng ngượng quá vội nói nứa dừa, nứa thật :

— Lúc ông ấy học chắc ông ấy chẳng nghì đến tiền đâu.

— Dẫu đèn là mấy tí. Cốt người ta hết lòng dạy trẻ.

Nhưng tuy nói vậy, nhưng ngay từ khi ông giáo chưa đến ở dạy học, còn thỉnh thoảng đến nhà chơi với em chồng nàng, nàng đã đem lòng thương hại vì biết ông giáo đương học ở trường bách nghệ phải bị đuổi, nhà thì nghèo mà không có kế sinh nhai. Cách đó

trong nhà, thỉnh thoảng gặp nàng cùi chào lát lẹ, rồi lại thôi không dè ý đến nữa.

Nhưng hôm qua... một sự tình cờ đã làm rối loạn cả tâm hồn nàng.

Chiều mát nàng ra đường tựa cửa hàng gió, mãi cùi nhìn ngắm mây chau lan. Lúc ngang tên, Nhung thấy ông giáo đứng ở hiên hèn kia dương dãm dãm nhìn mình. Nhung không sao quên được về hai con mắt ông giáo nhìn nàng lúc đó ; tuy ở góa dã lâu, chung quanh lúc nào cũng có người săn đón mà không lần nào nàng thấy mình cảm động một cách mãnh liệt như thế. Nàng với cùi mặt cho ông giáo khỏi ngượng, rồi quay vào nhà, nhưng từ lúc đó, nàng thấy mất hết că sự bình tĩnh trong tâm trí, sinh ra mong ước vẫn vờ và bắt đầu nhận thấy đời mình dương sống là một đời thiếu thốn và ngang trái. Nhưng không phải là nàng yêu vì cái cảm giác đó, không phải là cái cảm giác dịu dàng, êm ái của một người bắt đầu yêu, nó là sự sợ hãi lưỡng trước được.

Nhung liếc mắt nhìn vào trong nhà: dưới ánh đèn dê ở ban thờ lờ mờ hiện ra bức ảnh chồng nàng đặt ở bên cạnh bài vị. Nhung nhìn chồng chui vào ánh chồng như người đương đi trong đêm tối nhìn ánh lửa đằng xa để đỡ lót mà bước lên. Nhưng nhìn bức ảnh chồng, nàng vẫn thấy rùng rung nỗi không, chồng nàng đã mất đi là mìn, hẳn, nàng biết là không còn một chút liên lạc gì đến đời nàng nữa.

Có tiếng trẻ khóc ở trong nhà, lán hão con dâu :

— Tháng Giao nó khóc, mẹ vào y em một tí.

Nhung hể con ra ngoài hiên, đi dã lại lại, vừa đi vừa se sẽ hái ru. Ông đưa con trong lòng, Nhung thấy tâm hồn dã rạo rực, nàng nhìn con nói nụng :

— Con tôi hôm nay quấy quá, không được ngoan ngoãn.

Nhung nhìn thấy câu đó chỉ vào nàng rất đúng: nàng tinh cờ muộn cảm mẫn yêu con dê lỵ trách mình.

Lúc qua cửa buồng khách, vỏ tinh nàng đưa mắt nhìn lên bức hoành phi treo ở chén tủ trê dê bốn chữ vàng: « Tiết hạnh khả phong ». Bà ám đã nhiều lần nói truyền khoe khoang với mọi người quen thuộc hoặc kẽ lại chὸn nghe lai lịch bà tổ mẫu ở góa thờ chồng và nuôi con, sau được nhà vua phong tặng.

Bốn chữ « Tiết hạnh khả phong » to lớn ở bức hoành, tuy ngày nay nàng cũng trông thấy, nhưng đêm nay bắt nàng phải dè ý nhìn kỹ và nghĩ, ngồi bàng khuân.

(Còn nữa)

Nhất-Linh

ít lâu, vì trong nhà đông trẻ cần một ông giáo, nên em chồng nàng đưa bạn về nhận chỗ dạy học tư ở nhà mình. Đến nay đã hơn một tháng mà Nhung vẫn coi như là không có ông giáo ở

MAISON NHUẬN-ỐC ARCHITECTURE (Avant - Mètré et mètré définitif)

Mười bảy năm chuyên về kiều nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi. — Đã có bốn trăm kiều nhà của Bán-sở vẽ, mà dã sảy tại Hanoi và các tỉnh xin tinh giá ba.

Siege : 168, Rue Lê - Lợi — Hanoi
Sucursale : 63, A Me Joffre — Thanh-Hoa

HAY CỘN

THOANG THOANG HƯƠNG TRÀM CHUA PHAI

NƯỚC HOA "CON VOI"
HỘI TIẾNG THƠM MẶT, NHÈ
NHANG VÀ THƠM RẤT LÂU!

1 lô 3gr 0\$20
1 tá... 1.60
1 lô 6gr 0.80
1 tá... 2.50
1 lô 20gr 0.70
1 tá... 8.00

BLAIS
Scent Jasmin
ASIAN
PHUC
KNU
RAIPH

PHONG HÓA DIỄU TRÀ

ĐƠI BÌ MẬT GIÁ

(Tiếp theo Ngày Nay số 13)

Tôi đã thấy « sự quý », tôi đã thấy « vãi mầm » và ở giữa hai hang đó, một lũ « tiều » xanh xao, kết quả ô trọc của hai thứ « chay tịnh » gấp nhau.

Tôi sắp sửa nghĩ rằng có lẽ nhà thờ phát sáp thành một đường đường rất tốt cho hang sự vãi ấy.

Một đoạn tình sử

Nhưng, một ngày kia, tôi đã thấy chân ái tình đại thắng tất cả kinh kệ, đèn nhang, tất cả triết lý cao siêu của đức phật.

Một vị sư bà yêu, yêu một cách sâu sa, thiết thực, sau khi đã trống cự rào riết với tình yêu.

Bà đã đi theo tiếng gọi của con tim, nô thiết tha và gần gũi hơn tiếng gọi sự thắm xanh với voi. Hơn nữa, bà đã cấy lối tóc, xuất viện để làm một người vợ hoàn toàn, có đủ các đức tính của một đàn bà annam...

Tôi gặp bà Nguyễn-thê-Xương tức Xáo (1).

Ấn mặn nói ngay còn hơn ăn chay nói đổi
(Lời bà Xáo, nguyên sư bà chùa Nam-dồng).

Một buổi tối, sự tình cờ đưa tôi đến nhà bà Xáo, nguyên Tì-khiêu-ni ở chùa Nam-dồng.

Nhà là một gian, chặt hẹp nhưng sạch sẽ. Ông Xáo, người già, xanh, dày một vẻ ốm yếu, nhanh nhảu nói tôi ngồi xuống một cái phản gỗ, hãy cùa thưa vải chõ trong hai cái phản kê đầy nhà. Tôi nói « còn vải chõ », vì trên phản đúc chỉ có hai đứa trẻ cởi truồng, song song nằm ngủ, một bộ khay chén, hai cái hồ, nhì Saigon và một ông... khách từ trường. Phản bên, một chiếc mán ám khói đã buông túm hụp, che không nổi tiếng một bà lão ngái ngủ, tiếng ru trầm và ngầu, êm-ái như tiếng lụng của nhà chùa di khuyễn giáo, và tiếng trè khóc.

Ông Xáo dựng từng đứa trẻ một dậy: dùi cù vào trong màn, rồi thong thả nói:

— Thằng cháu nhỏ, tắm tháng, sوت và đi rứa đã mồm hố may. Cháu quay lầm, còn hai tháng nhòn, lèn bầy và lèn sáu. Mười lăm năm nữa, tôi mới hết sợ chúng nó.

Tôi vừa an ủi:

— Nhưng rồi các em sẽ nuôi ông... thì đã có tiếng khàn khàn trả lời tôi:

— Thưa ông, cái đó còn nhỏ trời phật!

Tôi nghe lại nhìn: đó là bà Xáo. Bà gần bằng tuổi chồng, nhưng già quá, nua thai bà mới ngoài ba mươi. Hai mắt bà buồn bã, chậm chạp, bộ mặt dày nhưng đều dặn, hai tai to. Như con deo di tích của ốm vắng ở chùa, mặt bà già và bụng bự, vẫn còn giữ cái vẻ từ bi, lạnh lùng, kin đáo và khồ hạnh.

Từ bộ mặt bà Xáo đến mọi vật trong nhà, dưới ánh đèn, tôi thấy như về ra sự sống eo hẹp, phải tranh cướp từng ngày với xã hội.

Thêm những tiếng trẻ sài, khóc! Thế là không còn thiếu một thứ gì nữa để được làm một dân nghèo khổ hoàn toàn.

Tôi nhìn cái nhí, nhìn về phía bà Xáo, và hỏi:

— Thế là thật như lời người ta nói vậy, ông Xáo?

Trên mặt ông loáng một vẻ thông minh:

— Gần như vậy! Nhưng, chúng tôi lấy nhau thật ra nào có phải vì tiếng dân...

— Tiếng nhạc đã gợi tình yêu, chứ không phải sắc thịt. Thế thi đó là điểm tình, ông à!

— ...Nhưng đích thực vì cái quả kiếp này tôi phải thế. Mà chúng tôi lại đều tin rằng: thứ nhất thi tu tại gia, thứ hai tu cho, thứ ba mới đến tu chùa!

Vẫn đứng gần đó, và đương cố ra chờ nhau, bà Xáo nói thêm vắn:

— Tôi tưởng « ấn mặn nói ngay, còn hơn ăn chay nói đổi ». Vâ lại, làm tức phật, phải tức tam, thưa ông.

Tôi phìn bà mà nói lợ cái câu tôi vừa chợt nghĩ ra:

— Tôi cũng tưởng hiện nay ái-tinh chân chính là một « lâm đạo », khó theo hơn cũ. Ðến đạo phật mà cũng không cướp được tình yêu của bà, thì ông Xáo quả là một người hoàn toàn xung-xưởng.

Ông Xáo sắp cười hay là ông đã cười một cách eay dàng, vì thằng bé lại bắt đầu cất tiếng khóc lè nhẹ sôr ruô.

Một đoạn thảm sử

Một cách chắc chắn được ngồi lâu với một người nghèo lương thiện, là nói đến đau khổ.

Đột ngột, tôi hỏi ông Xáo :

— Cậu bé, tôi nghe nói bà sinh lúc bà bị giam ở nhà Hoà-lò ?

Ông Xáo lóp một hụm nước, rồi vào thẳng câu truyện :

— Câu chuyện là từ đó, ai cũng biết; nghe nói đến, ai cũng thương hại nhà tôi.

« Thương luân tháng chín tây năm ngoái, một tên diêm chỉ, gọi là đội T... vốn có

trí hiền với anh em tôi, ba lần nó rất các ông đoàn đến khám thuốc phiện lâu ở nhà tôi.

— Mãi đến lần thứ ba, mồng mười, nó mới reo được vạ cho chúng tôi.

« Chinh mắt tôi thấy nó đứng giữa sân sau, rứt một cổng thuốc phiện còn ở trong bọc rá, đã dỗ cái hỏa lò và kêu rằng: 'Tim thấy thuốc phiện rồi'. Tôi không kịp kêu, vì người ta đã tóm lấy tôi.

— Công lý vẫn còn, sao ông không làm giấy mà kêu?

Ông Xáo không trả lời. Tôi nhìn ông, nhìn cảnh nhù ông, tôi tự hiểu câu hỏi của tôi là thừa!

Tôi dè cho ông nói tiếp :

— Thế là họ khiêng tôi lên xe, vì tôi đang ốm. Tôi cuồng lại, họ đánh mất mấy cái. Cứng không đau mấy...

Bà Xáo chửi lại :

— Lại còn không đau à?

— ...Đau một tí ấy mà! Nhà tôi bấy giờ mới chu cheo, la lăng lên, tranh cướp tôi với ông đoàn. Hắn chửa vượt mặt, nhưng nhất định nhẫn là người đã gây nên tội, dù cái tội ấy chỉ gây trong tưởng tượng, vi tôi xin thề với ông...

Mắt ông quắc ẩn, nhún ngón đèn :

— ...Nếu thuốc phiêu ấy là cùi tôi thì trời giết cả nhà, ba đứa con tôi đi, ngay đèn nay!

Tôi tưởng không nên đề ông thế độc hơn nữa, tôi hỏi:

— Thế là bà bị bắt?

— Vâng. Vì nó nhất định đây tôi xuống và ngồi lên xe. Ông đoàn đánh phải bắt hòn di vật... Nhà không có tên nộp phạt, đánh phải chịu bốn tháng tù. Năm hôm sau, ở nhà pha, giờ dạ dê, sinh được thằng cháu nhỏ đang sái kia. Đè cháu ra, vì mẹ con ăn nước mày kẽm, nên người cháu lột ra như cá ché...

Lột ra như cá ché! Tôi thương hại nhìn bà Xáo. Bà đang cùi mặt thong thả hôn con, từ rằng « nước mày » đã lột da con bà!

Ông Xáo nhìn vợ và con, mơ màng :

— Nào những lúc một thằng ốm giò, nai lung ra ngồi một mệ lô, một em gái nùn nàm đó, một đứa cháu mồ-côi và hai đứa con thơ. Công kiếm cơm cho ngàn ấy miếng, chả dám giấu gi ông, vốn là công việc hằng ngày của nhà tôi. Hắn ở tù, nào khác chỉ cả nhà tôi ở tù!

Rồi ông nhìn tôi, buồn bã:

— Tôi không thể quên được cái câu nhà tôi dà nói với tôi một lần: « Minh về nhè, chăm nuôi lũ con cho khéo, còn em bé chưa chắc có qua khỏi hay không ».

« Thưa ông, nhưng giờ nào nỡ phụ người ngay. Cháu vẫn sống đó. Chỉ có đứa con người dà reo vaya cho nhà tôi, cùng sinh một ngày với cháu, thì lại không nuôi được.

Tôi nghe lại nhìn bà Xáo:

— Hy sinh thân mình để chịu tội cho chồng, có lẽ bà đã già được công qua to hơn lục cùn ở chùa?

Bà thản nhiên, coi việc ở tù như việc ở chùa:

— Đàn bà mà ở tù thì có việc gì. Nhưng đàn ông mà ở tù một ngày cũng đã làm bêu riếu đến lở-tông, mà lại còn thêm khổ ra nữa!

Ông Xáo đợi bà ngẩn dì, sẽ nói với tôi,

— Voi ai, nhà tôi cũng trả lời đều như vậy. Nhưng với tôi, hắn nói khác: « Minh ốm yếu thế kia, mà ở trong áy lạnh lẽo, nhứt có mệnh hệ nào, thì sao? »

Người ta có thể thốt ra nhiều sáo ngữ của tình yêu. Nhưng, chịu ở tù thay cho chồng, phải chăng là cái kết quả hơn mười năm tung niệm?

Tôi từ giờ vợ chồng ông Xáo, với môt câu truyện làm thường đối với dân nghè: trong tâm hồn thấy lạnh lẽo và trống trải vô cảng.

Tôi đã được thấy « ái-tinh », — ái-tinh của một vị sư đã trở lại với đời tục lụy, — mà để từ nay, có lẽ không bao giờ được rõ ràng nữa...

(còn nữa)

Trọng Lang

Kết luồng lang cho ông Xáo
Song ống báo Phong Hóa, bằng
cửu đoạn tình. Số cửa sổ
lúi tài lâm sá, bà chúa
nancy đóng cho tên lực tài
Khát khao tài lúi chong

Ha Dong ngày 20 tháng
năm kỵ 1935

Ấu thi Linh
Ấu thi Linh

(1) Đoạn này viết để tên người thực vì bà Xáo là Ấu thi Linh đã bằng lòng cho đăng báo.

NHÀ XUẤT BẢN

ĐÓI NAY

ĐÃ XUẤT BẢN

Hồn bướm mơ tiên của Khái Hưng (nghìn thứ 4) . . . \$040

Anh phái sống của Nhất Linh và Khái Hưng (nghìn thứ 2) (hết)

Nửa chừng xuân của Khái Hưng (nghìn thứ 5) . . . (hết)

Gióng nôrce ngược của Tú Mỡ \$050

Gánh hàng hoa của Khái Hưng và Nhất Linh . . . 0.60

Tiếng suối reo của Khái Hưng . . . 0.40

Mấy vần thơ của Thế Lữ . . . (hết)

Cảm bẩy người cù Vũ tr. Phụng . . . 0.45

Đẹp của Nguyễn cát Tường . . . 0.35

Vang và níu nghìn thứ 3 . . . 0.45

ĐƯỜNG IN

Đoạn tuyệt của Nhất Linh

SẮP IN

Hồn bướm mơ tiên (in lần thứ ba)

Anh phái sống (in lần thứ hai)

Gióc đường gió bụi của Khái Hưng

Nắng thu của Nhất Linh

Đời mưa gió của Khái Hưng, Nhất Linh

Gói tạc đạn của Thế Lữ

VO-ĐỨC-DIỆN

KIẾN TRÚC SỰ — TỐT NGHIỆP T.M.T.D.P.

NGUYỄN-TƯỞNG-LÂN

Họa sĩ tốt nghiệp T.M.T.D.P.

Nº 57, Route de Hué, Nº 57

Chuyên vẽ kiểu nhà to, nhỏ, trong các thành phố. Chỉ bảo các thức - tinh chủ vật liệu. Đã za không tinh tiền thêm.

Có giảng học sinh thi vào các ban trường Mỹ-thvac. Giảng toán pháp thường và toán pháp thuộc về kiến-trúc.

Dau da dày, Phòng tích

Có dự thi
cuộc thi
của C.P.A.

Ấn chậm tiền, dày hơi, hay g, vàng da, da bụng, da lưng, da ngực, trong bụng óc ách như có nước nhiều lâ và người yếu phong dục quá da, ăn no ngay, hay ngồi ngồi nhiều quá, làm cho can khí uất kêt, khí huyết tích tụ, mà da dày da dày, hể sống đến thuốc này đều khỏi hẳn, vì nó chữa đến tận căn bệnh, cho nên đã nhiều người, cả người tay, người tars, đã uống qua, đều công nhận là hay nhất không thuốc nào bằng. Giá mỗi gói 0\$40.

TUYẾT NỌC LÂU, GIANG

Mỗi phải uống thuốc số 19 giá 0\$60 đã lâu kinh niên uống tuyết nọc giá 1\$00 uống làm hai ngày, thuốc mới ché. Chứa khoán dâm 3 ngày hết đau, tuần lê tuyết nọc, ở xa mua thuốc uống công hiệu không kém gì, Giang mai 1\$00 một ve, 4 ve khói, Cai nha phiến 1\$00 1 ve, 3 ve chữa hàn, khí hư bạch đái giá 0\$60 5 ve khói.

KIM - HƯNG DƯỢC - PHÒNG, 81, Route de Hué (phố chợ Hòm), Hanol

VĂN CHUNG QUANH MỘT BỨC THƯ

TỪ QUAN-VIÊN ĐẾN VĂN-HỌC TẠP-CHÍ

DÁNG lẽ chúng tôi không nhắc tới câu truyện này làm gì nữa. Sự thật đã rõ rệt trong bài trả lời của chúng tôi ở số báo NGÀY NAY số 13 rồi.

Nhưng vì gần đây có một vài bạn đồng nghiệp, trước khi đọc bài trả lời ấy, đã có ý không hiểu sự chính đáng của NGÀY NAY, và có ý dem những lời bất nhã dèm pha chúng tôi.

Bài này dem lại sự minh bạch cuối cùng trong việc do, và nhân thề để chúng tôi cảm ơn các bạn đồng nghiệp đã có lòng tốt săn sóc đến chúng tôi một cách đáng cảm động.

Câu truyện ấy như thế này.

NGÀY NAY, trong một số, có đăng một bức thư của ông Hoàng-văn-Vi tức Phồn, con trai Đề-Thám ở Bắc Giang, trong thư nói đến những sự sai ầm của Quan-Viên trong truyện Cầu

Quan-Viên: Cầu Vồng Yên-thể chỉ là một bản phiên dịch những truyện về Đề Thám của người Pháp, mà Quan-Viên công nhiên ký tên nhận là của mình.

Ông Quan-Viên, vì muốn che lấp sự ấy, đăng lên trong một số báo Lào, một bức thư của Hoàng-văn-Vi gửi về cho ông ta, trong thư, ông Vi không những không nhận viết bức thư nào cho NGÀY NAY, lại nói thêm vi « học hành dốt nát, kiến thức héo hôi, công kích thế nào được ngài ».

Ông Văn Vi, con trai Đề-Thám, mà đến nỗi phải hạ bút viết những câu như thế, thật cứng đáng ái ngại thay.

Các bạn lai ái ngại nà, nếu các bạn hiểu biết cái địa vị của ông Vi hiện giờ. Nếu các bạn biết rõ cái thân-thế ông ta từ lúc còn ẵm ngủa trên tay người vú nuôi trung thành và dũng cảm, đã phải chịu bao nhiêu nỗi gian truân, khô sô rồi.

Tại sao Quan-Viên có được bức thư ấy, và tại sao Văn-Vi lại phải buộc lòng không nhận cái thư chính ông ta đã gửi, chẳng phải tại một lý do đau đớn sao?

Chúng tôi đã nói người ta nói ông Quan-Viên là một người có thể mạnh. Mà ông Vi tuy công kích Quan-Viên, nhưng lại không phải công kích Quan-Viên, vì Cầu Vồng Yên-thể nào có phải của ông Viên viết ra và nghĩ ra đâu!

Những người nghĩ ra truyện đó, tôi xin nhắc lại, là những nhà văn-sĩ Pháp. Vì

Văn Học tạp chí số 2 có đăng một bài công kích thái độ của NGÀY NAY mà bảo ấy cho là đáng ngờ. Bởi lẽ sành không lịch sự, song cái đó cũng không đáng trách làm gi.

Chỉ đáng trách một nỗi: nếu bạn đồng-nghiệp chưa đọc bài trả lời của NGÀY NAY mà đã vội phán đoán như vậy, là tỏ ra quý đồng-nghiệp có ý không muốn thấy lẽ phải của người dèm pha người.

Nếu Văn Học đã đọc bài kia rồi, thì

sự ấy tỏ ra một cách rõ rệt — xin lỗi đồng-nghiệp — rằng bạn không hiểu cái chi hết, tuy là báo Văn Học mặc dầu. Mà cái ý muốn của bạn đồng

công-nghiệp rõ ràng.

Quý đồng-nghiệp có nói: « trong kinh

thánh có câu: con chó lấy đá ném trời,

vì hòn đá sẽ rơi vào đầu con chó.

Thì hòn đá ấy đã rơi xuống đầu Ngày

Nay... »

Không, hòn đá ấy rơi xuống đầu Văn

Học đó. Mà chừng như nặng nề lắm

thì phải, quý đồng-nghiệp à, vì chồng

chặt bao nhiêu cái tội tăm nhò mọn

nữa thêm vào.

Theo gót chân quý đồng-nghiệp, Ngõ-báo cũng lục dăng bài của Văn Học, lại nói thêm rằng sở dĩ dăng

« là chỉ muốn các bạn đọc Ngõ-báo

được rõ điều hư, thực, chứ chẳng có ý

bối xaux các viên biền lấp bên Tự lực văn

doan... »

Cái nhả ý ấy lại khiến chúng tôi cảm động vô cùng và muốn cảm ơn quý đồng-nghiệp vô hạn nữa.

Mà Ngõ-báo đã muốn cho các bạn đọc được rõ điều hư, thực, Ngõ-báo sẽ được vui lòng...

Vì, trên tờ Ngõ-báo, cũng như trên tờ Văn-Học, chúng tôi sẽ mượn hai bạn đồng-nghiệp làm cho độc giả

được hiểu rõ rằng: chúng tôi sẽ có bài

cải chính đáp lại cái thịnh tình của

hai đồng-nghiệp đã đối với chúng tôi.

Bài cải chính đó, cũng như bài này,

sẽ dem đến cho câu truyện bức thư

sự thật rõ ràng: sự thật chỉ có một, không thể đổi thay, không thể mờ ám được.

Chúng tôi hãy đợi và xin các bạn đọc hãy đợi xem cái thái độ của hai quý đồng-nghiệp bấy giờ ra thế nào?

Họ sẽ cùi đầu trước sự thực mà tự mình nhận lỗi, hay họ sẽ như người kia đang ở trong phòng tối di ra, nhầm mắt trước ánh sáng quang lóa...?

*Góp nhảy cóc viết số báo Ngày Nay
một bài thi tài phẩy tay và viết
nhà văn (tên) tên bài thi
tay hàng số báo 13. Cả bài
nhà văn viết cho ông Quan-Vi
nhà văn thi viết nó sau
cây phẩy. Ông không thể viết cho
ông ta mà ta nó công bình
ông. Ông không ông Quan-Vi
càng tên? nhà thi đấu là
tôi ta viết bài thi không
không có người ông cái tên
nhà văn.*

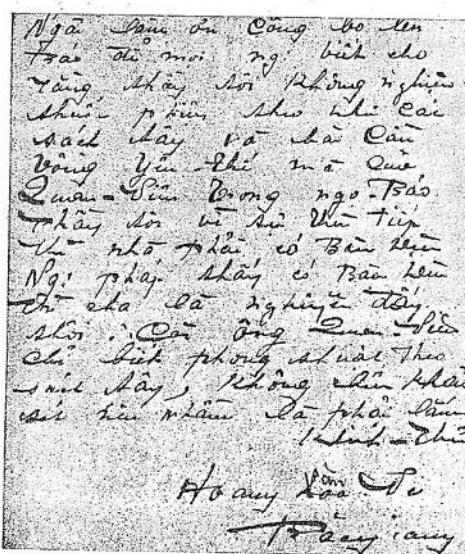
*Ông Quan-Vi cõi nhà cho
má bà con số 45 Khu năm mươi
Nhà khai khai tên không có tên
năm bốn. Ông ai là cái nhà
tôi không muốn bài thi
Hoàng Văn-Tết
Bacay, Bacay*

Nhưng có một điều chắc chắn mà hai quý đồng-nghiệp không nghĩ và không ngờ tới:

Tự-lực văn đoàn mà hai quý đồng-nghiệp định dèm pha và nói xấu, Tự-lực văn đoàn sẽ thấy cái chính đáng, trong sạch của mình lồ rõ hơn trước, nhiều...

Ngày-Nay

Vì cần đăng bức thư trả lời này nên bài phóng sự về « An-cherop » và truyện « Giòng suối xuân » phải để lại kỳ sau.

võng Yên-thể.

Bức thư ấy với một bài trong « cuộc diễn báo » ở Phong Hóa chứng nhận một cách rõ rệt cái tội đánh cắp văn của

Quanh việc dùng rượu trắng chè rượu thuốc và làm nước hoa.

Hanoi. — Sô Thương-chánh Hanoi đã trả lại số tiền kỷ quỹ của các nhà làm nước hoa không có giấy phép. Mỗi nhà phải nộp phạt \$500 và \$210 tiền phí lòn vè việc làm biến-bản.

Còn các nhà bao chế, nhà nào bán rượu ngâm 35 độ phải phạt \$810 một lít, nhà nào có rượu lên quá 35 độ phải phạt \$210 một lít — vè tội làm mất linh-cách rượu.

Nhiều nhà có rượu ngâm 35 độ đã chịu nộp phạt. Còn các nhà có rượu trên 35 độ chưa ai chịu nộp vi tiền phạt quá nặng — có nhà tính phải nộp tới 30\$00.

Mô-lai kho vàng Hải-nhuận

Thanh-hoa. — Hai chiếc tàu binh, Tou-rane và My-tho, hiện đậu ở sông Hảm-rông, đã được lệnh ra Sầm-sơn để mò-lai kho vàng Hải-nhuận. Trên mỗi tàu có 28 người, một khâu súng đại-bắc 75 li, 2 khâu 37 li, 4 súng cối xay, 10 khâu súng thường và nhiều súng sáu.

Quanh vụ một sĩ quan tàu Amboise bị bắt

Saigon. — Sau khi ông Hai Deschamps bị bắt về tội lạm trung dan cho hai đảng Cộng-sản Pháp và Nam, người ta đã biết thêm rằng ông Deschamps còn lĩnh việc giao thông với các đảng phái Cộng-sản ở Saigon, Hongkong và Thượng-hải nữa. Ông Deschamps anh, làm ở tàu Claude Chappe, là những lời huấn lệnh của em để phản phát cho các đảng viên ở các miền Trung và Bắc.

Nay là lần thứ ba ông Deschamps đã gặp mặt Trần-vân-Giao và Ng.-văn-Đéc, hai đảng-viên Cộng-sản ở Saigon — trước có theo học trường Staline — và có chao cho hai người nhiều thư từ, huấn-lệnh và 2000p.

Theo lời khai của Giao thi đảng cộng-sản ở Hồng-kông vẫn chuyên gửi thuốc đạn và khí giới theo máy chiếc thuyền của người Tàu đem về miền Nam.

Các báo giới Pháp nhường cho báo giới Nam số tiền chính phủ thuê cõi động cho cuộc xô sô B.P.

Saigon. — Chính phủ có trả cho các báo Pháp và Nam ở Saigon 3.400p. để làm quảng cáo cho cuộc xô-sô Đòng-pháp. Chèo, báo giới Pháp đã nhường số tiền đó cho báo giới Nam. Với số tiền này, liên đoàn báo giới sẽ lập hai nhà nghỉ mát ở Nước ngọt.

Nước Nga sẽ đóng 3 chiếc máy bay lớn bằng chiếc Maxime Gorki

Nước Nga định đóng 3 chiếc máy bay lớn bằng chiếc Maxime Gorki để thay cho chiếc Maxime Gorki vừa bị cháy.

Những máy bay này sẽ có 8 động cơ, ngoài 23 phi công, chờ thêm được 40 hành khách. Cố dù máy điện, buồng êm, buồng chiếu bóng, hăng vò-luyện-diện, 16 máy nén và một máy in.

AI ĐỌC "DO'I NAY"

Không biết các

SÁCH "VÌ NƯỚC" SAU ĐÂY CŨNG LÀ :
Về bộ Công nghệ có : Day làm 40 nghề it vốn \$200; 30 nghề để làm 1\$50. Kim-khí và co-khí \$800, v. v. — Về bộ Thể-thao có : Tập võ Tắc (1 à 5) 1576, Võ Nhập 0550, võ ta 0\$40, võ Tay 0\$60, Day da ban 0\$30. — Về bộ Y-học (lâm thuốc) có : Y-học tổng-thur (1 à 10) 5\$00, Sách thuốc kinh-nghiêm 0\$59, Xem mạch 1\$00, Bàn bà 1\$00, Trẻ con 1\$00. — Về bộ Thần-học : Day Thời-miễn (1 à 5) 2\$10 và T. M. Nhật-bản 0\$50, Trường sinh-thuật 0\$50. — Về bộ Mý-thuật có : Sách dạy dán Huế và cải lương 0\$50, Sách dạy vẽ 1\$00, Day làm ảnh 1\$00. — Về bộ Lịch-sử có : Bình Tiên Hoàng, Lê Đ. Hành v. v. — Về bộ Doanh-nghiệp có : Những điều nhà buôn cần biết 0\$40, Thương mại kế toán chỉ nam 1\$50. Còn các thứ linh-tinh như Nấm nứ bi-mát, Gia Lễ, Học chữ tây v. v. Ngót 100 thứ. Xa mua thêm: cước gửi mua buôn có trú huê-hồng. Thơ đẽ:

NHẬT-NAM, 102, Hàng Gai, Hanoi

Ông lại hỏi :

Nhưng sao anh lại phải sang tận Pháp mới học được nghề anh?

Tôi đáp liền :

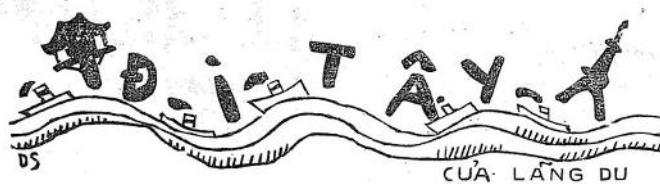
Bởi vì khách hàng của hiệu tôi phần nhiều là người Pháp, nên tôi nghĩ phải sang tận Pháp học chụp cho quen.

Cái lý của tôi không có lý một chút nào nhưng ông Sứ cũng cho lời tôi nói là nghe được. Ông bèn ký giấy cho tôi đi.

Áy thế là tôi đương làm bồi tập sự nhảy ngay lên làm một người thợ lành thực thụ.

(Còn nữa)

Làng-du

Hay là Pháp du hành trình nhật ký.
(Lắng nghe cười, để che sự thực).

Đi xa về tha hồ nói khoác.

PHẠM QUỲNH

Đi từt là chết một lì.

LÊ THẮNG

Bi cho biết đó biết đây.

Ở nhà với ông Dương-bá-Trạc biết ngày nào khôn.

Phong dao tầu

Con rùa di chèm nhưng chắc chắn

NGUYỄN CÔNG TIỀU

Người ta có di mới biết là mình di.

Tu tưởng rất thâm thúy của LÀNG-DU

TRÙÓ'C KHI ĐI

Trong lúe đợi

Ôi xin phép và dự định
đi Tây ngoài ba tháng
chưa di được. Cả
ngày hết ra lại vào,
buồn chán lị. Cứ 5
phút lại nhìn ra ngoài
cửa sổ ngắm những
hang quâ bánh di qua và ngâm :

...non nước dang chò gót láng du.

Phải đến lúc có người bạn bảo tôi
rằng độ ấy ông Thế-Lữ chưa làm cầu
thờ đó, nên tôi mới chịu thôi không
ngâm nữa.

Tập làm bồi

Sau tôi nghĩ ra được một kế rết
riệu : là xin làm bồi tầu. Làm bồi thì
chắc không khó, vừa kiếm được tiền,

lại vừa không mất tiền tầu sang Pháp.
Thế là tôi bão tinh-nhàn tôi cho mượn
một cái mâm đồng và hai cái cốc để
tập làm bồi.

Cả ngày tôi mang cái mâm trên cổ
để hai cái cốc đầy nước là rồi chạy
quanh nhà, tưởng như mình đang
hầu trên lầu-thủy. Thỉnh thoảng tôi lại
đảo cái mâm nghiêng ngã, tưởng chừng

nó đứng ở trên tầu, sóng đánh chòng
chành. Tập mấy ngày vẫn chưa được
thạo, mà phải cái khát nước tệ. Sau
tôi mới phát minh ra rằng bồi bồi
giờ giờ hau khách bằng nước lã. Tôi
liền bão tinh-nhàn pha hai cốc cà-phê
nước đá, cho giỗng sự thực.

Từ lúc đê hai cốc cà-phê, tôi dám
khát nước luôn, sau tôi phải đặt bốn
cốc mới dẫu.

Uống cà-phê mãi cũng chán, tôi
bên lấy rượu thay vào cà-phê. Dùng
rượu được cái lợi là lầm lức thấy
minh đảo quay, nghiêng ngã y như lúc
tầu gặp bão. Ấu cũng là một cách tập
cho quen khỏi say sóng vè sau.

Tren kia, tôi có nói : Làm bồi vừa
kiếm được tiền, lại vừa không mất
tiền tầu sang Pháp. Song tôi nhận ra
rằng làm bồi theo cái cách riêng của
tôi đã tốn tiền, lại có ngày kia hết cả
tiền sang Pháp. Thế là tôi hối cả hy
vọng làm bồi : thôi cũng là tại số phận
của.

Nhưng từ đó, tôi dám ra nghiệm rượu.

Mưu Gia-cát

Gửi đến 10 lá đơn xin phép đi mà
không có một bức thư trả lời nào. Tôi
nghĩ có lẽ tại trong đơn mình nói xin
sang Pháp để thu thập lấy cái văn hóa
tây phương, học lấy cái khoa học tối
mẫu nhiệm của nước Pháp, khảo cứu
về thiên-văn, địa lý, triết học v.v...,
nhưng họ cho mình là một thằng vừa nói
không vừa giở người.

Một hôm vì tinh-nhàn đến rủ tôi
đi chụp ảnh làm kỷ-niệm, nên tôi thấy
này ra trong óc một cái mưu rất thẩn
tinh.

Tôi viết đơn gửi cho ông Công-sứ
tỉnh tôi chứ không gửi lên tòa Thống
sứ như trước nữa. Tôi mặc quần áo
ta, đội cái mũ trắng, rồi cầm đơn về
tỉnh nhà : tôi khum núm vào buồng
gác nói là xin phép sang Pháp.

Tôi có nói bằng thứ tiếng tây « già
cầy ».

Ông Sứ nhìn tôi như có ý bảo :
— « Ngài » muốn sang Pháp học mà
« ngài » nói tiếng tây y như một con
bò I-pha-nho (tục ngữ Pháp).

Tôi nói tiếp :

— Tôi muốn sang Pháp để học nghề
anh.

Ông Sứ thốt ra một tiếng :

— À !

Nghĩa là trong bụng ông nghĩ :

— U, có thể chứ.

THÀNH NHỎ — Thưa cô, có ebau
não đẽ con rửa rau không ạ ?

BÀ CHỦ. — Em chờ ti nưa, cậu sắp
rửa xong.

N. 11. — Trẻ tuổi, có bằng C.E.P.F.I.,
biết đánh máy, muốn dạy học, hoặc làm
nhà buôn.

Hỏi :

M. Hàng

36, Quai Clémencau — Hanoi

N. 12. — Trẻ tuổi, học lực vào bậc tú tài,
kiểm chồ làm, thư ký hoặc kế toán. Công
việc nặng nhọc bao nhiêu cũng làm được
Hỏi tò bão.

N. 13. — Cựu học-sinh nam. Sư-pham
(4e Année) đứng đầu, muốn tìm nhà tử tế
bảo trê để có thể học thêm. Hỏi tò bão.

N. 14. — Học lực bằng tú tài, đứng đầu,
mnón dạy trẻ nhà tử tế để học thêm.

Hỏi :

M. Lợi

92, Phố Mới — Hanoi

N. 15. — Cử bằng Sơ-học Pháp-Việt.
Tim việc đứng bán hàng, dạy học tư...

Hỏi tò bão.

N. 16. — Người nhanh nhẹn, thật thà,
chăm chỉ. Đã học năm thứ ba trường Bưởi.
Muốn tìm một việc làm.

Hỏi tò bão.

CHẾ RIENG CHO XÚ NÓNG DÙNG

TRICARBINE

CHỮA CHO KHỎI ĐAU NGAY, KHỎI HẦN NHỮNG BỆNH NHƯ SAU NÀY

Sỏi bụng; ợ chua; đau dạ dày; tức bụng; nóng bụng;
nôn mửa; mệt nhọc vì sự tiêu hóa bất thường

TRICARBINE làm cho ta ăn uống được chóng tiêu O\$35 một lọ

CÁCH DÙNG: Uống một thìa cà-phê vào mọi chút nước chè khi ăn cơm hay lúc thấy đau
Có bán ở các hiệu thuốc lớn và ở: PHARMACIE CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi

VŨ-BÌNH-DẦN DƯỢC-PHÒNG

(PHÂN-CỤC)

13, RUE DES CANTONNAIS, 18 — HANOI

Khắp Bắc-Kỳ và Ai-Lao, Van-Hoa Đại-lý tông-cục
ai muốn lâm Đại-lý xin do: 8, Rue des Cantonais, Hanoi

BÀ CON ANH EM ĐÃ DÙNG GIÁP VÒNG CÁC HIỆU THUỐC
PHƯƠNG TỈNH CHUA?

Nếu đã dùng rồi mà thấy khó, thì cứ dùng tới. Còn như thấy "tiền mất
tật còn" hì bà con anh em hãy dùng qua thuốc mới thí-nghiệm xong, trị
được 92% số người bệnh. Thuốc này của nhà thuốc danh tiếng lâu năm
và lớn nhất ở Đông-Pháp là:

VŨ-BÌNH-DẦN

DƯỢC-PHÒNG, CHỢ-LỚN

Tên thuốc là:

Huê-liêu-giải-dộc-hoàn

KÈU TẮT LÀ SỐ 60. GIÁ 1\$01 1 HỘP

dùng được 5 ngày. Trị tuýp :

Lâu, dương-mai, hột-xoài

bất cảm mệt phát hay kinh-niên

Chúng tôi không đại-ngôn rằng thuốc này là «Thần-Dược», nhưng giấy
trắng mực den cõi đó, cái danh-giá của chúng tôi từ 15 năm, chúng tôi
không làm quảng-cáo một thứ thuốc làm-thường cho lốn của hao-công,
lâm-mất lòng tin cậy.

Hồi bà con anh em có bệnh!!

Muốn mạnh cùi gân-trí, dùng

HUÊ-LIÊU-GIẢI-DỘC-HOÀN

PHÂN-CUỘC VŨ-BÌNH-DẦN Ở KHẮP NƠI :

SAIGON

118, Rue d'Espagne

PNOMPENH

4, Rue Ohier, 4

QUINHON

Avenue Gialong

DAKAO

179, Rue Albert 1er

BIENHOA

Rue Bataille

THUDAUMOT

Prés du marché

NHATRANG

37, Route Coloniale I

MYTHO

Quai Galliéni

HANOI

13, Rue des Cantonais

Giấy kiều mới mùa bức 1985 bằng VẢI “THÔNG
HƠI” đi rất mát chân, đẹp và bền hơn các thứ vải
thường — Có trước nhất ở Đông-Dương tại hiệu,

VẠN-TOÀN

95. PHỐ HÀNG ĐÀO, HANOI

CÓ NHIỀU KIỀU KHÁC NHAU, RẤT ĐẸP, VÀ LẠ MẮT CHUA DÂU CÓ

Giá mỗi đôi từ:

3 \$ 50

trở lên

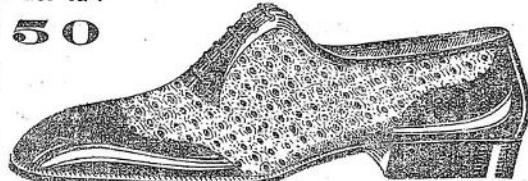
•

Có

catalogue

gửi đi

các tỉnh

MYTHO

là tinh thành lớn nhất ở Nam-kỳ kể Saigon và Cholon
MYTHO là mối đường giao phan mía xứ Nam-kỳ.

Các nhà thương-nhại, chế-tạo, các nhà xuất-hàng,
sách-muốn hàng-minh đặng cõi đồng-sắt
sau và bán chạy ở Mytho xin giao nó cho nhà buôn

TÂN THANH NIÊN

ĐƯỜNG ĐỎ HỮU VI — MYTHO

là một nhà buôn thành-thật, sởi-sầu, làm đại-lý cho cá
nhà buôn lớn Nam-Trung, Bắc và là sở phát hành của

TRÀ HUẾ ĐỘT LONG THÀNH
đặc tính: THOM-NGON-MÁT

XIN GIO'I THIỀU

Có dự thi cuộc
thi của C. P. A.

HAI MÓN THUỐC TRỊ LÂU, GIANG RẤT THẦN HIỆU

Nếu dùng đủ thứ thuốc mà bệnh chưa khỏi,

1- Bệnh Lậu thi nên mau mau dùng thuốc Châuh phách qui đồng hoàn số 15. Giết sạch vi trùng, làm thông
tiêu tiêm, không công-phat lạng thận, không huy-hưởng sinh-dục, chóng khôi-bệnh mà lại rõ-tiến. Giá mỗi hộp
1\$ dùng 5 hôm. Bệnh mới phát dùng ít mà chóng lành. Bệnh kinh-niên dùng nhiều thi tuyệt nọc.

2- Bệnh Giang mai nên dùng Giải độc sát-trùng hoàn số 26, giải hết gốc độc, sát hết vi trùng, không
dùng sớm khôi-sự thành-kinh-niên. Bệnh kinh-niên mau là trừ, khôi-lo-bầu hoạn.

VÔ-VĂN-VÂN DƯỢC-PHÒNG Thudaumot (Nam-kỳ)

Đại-lý: HANOI: Nguyễn Văn Đức, 11, Rue des Caisses — YÊN-BAY: Maison Phu Tho, 8, Yên Lạc — PHỦ-LÝ: Bùi Long
Tri — NAM-BÌNH: Việt Long, Sau Chợ Cửa-Trường — HÔNG-Y: Hoàng Đào Quý — THÀNH-HÓA: Gi Long dược-phòng
VĨNH: Sinh Huy, Rue Maréchal Foch — THÁI-BÌNH: Trần Văn Nhã, Maison Phuc Lai — Trúc Ninh hiệu à ĐÔNG-ĐỘNG

DIỄM SÁCH

CUỒNG NGÂM THI TẬP

(tập-thứ I)

Tác-giả: NGUYỄN-TẨO

CUỒNG NGÂM THI TẬP là của một
nhà-nhó cuồng tên là Nguyễn-

Tảo, tự Pháp Ngôn, hiệu Văn-Chai vẫn
vẫn... một nhó-lhái sầu-lẫn-trượt cǎ-sầu,
rồi «nhàu-buồn» mà rượu, nhâu-rượu
mà tho, dien-diên, cường-cuồng,
ngâm-ngâm, vịnh-vịnh, tự-quên-mình
lú-kẽ hú-nhó-vụng-về-nghé-làm-tho
vày?

Phiền-một-nỗi, ông ấy lại không
quên-xuất-bản-tập-thơ-của-ông.

Thoát-tiên, ông ấy ca-tụng-chữ-quốc
ngữ:

Sao bắng chữ-quốc-ngữ-này
Học-dám-bắng-tháng-nên-thấy-minh-kinh,
Rồi-ông-la-quả-quyết:

Ai-đi-chờ-có-tự-kinh
Có-ngày-ta-cũng-nội-danh-hoàn-cầu

Lập-trường-suốt-cả-năm-châu.

Nhưng-trước-khi-day-hoc-năm-châu,
ông-hay-bắt-dầu-day-trẻ-con-Tầu-và
trẻ-con-Pháp-học-dâ.

Chuồng-rên-mô-danh-gắn-xa
Ba-tam-bốn-tứ, một-là-uyn-nor.

Tôi-cũng-xin-theo-ông-tiếp-luôn:
Ngũ-năm, lục-sáu, hai-dot,

Thập-mười, cửu-chín, đui-zór-mười-hai.

Ông-lại-dọa:
Lại-dem-các-sách-Ấu-phương

Đóng-tàu-tiêm-thủ, mở-duong-hàng-không.

Dịch-ra-quốc-ngữ-cho-thông.
Nhưng-ngay-ở-dưới, ống-vịnh-núi

Tuyết-sơn-ở-huyện-Hoài-an:

Đạp-tuyết, tẩm-moi-tàng-mây-dot.

Chắc-là-dóng-tàu-bay-dễ-di-tim-mai
và-dẹp-tuyết. Ông-này-dáng-chứng-co
chí-mạo-hiểm.

Tả-Tương-san-(núi-Voi)-ông-có-hai
câu-bắt-hỗ, nhất-là-câu-dưới:

Túc-sương-dòng-lại-giỏi-như-chán
Bach-khi-phun-ra-thẳng-tựa-voi.

Trước-khi-day-trẻ-Pháp-hoc-tiếng
tây, ống-hoc-nói-tiếng-tây-cho-quen.

Nó-bảo-ông-hèn, ống-cảng-ug. (oui)
Nhân-tiễn-ông-tập-nói-tiếng-Ấn-dò:

Vì-ông-sợ-chú-oán-sá-lý.

Nhưng-rồi-ông-lại-bảo-không-hoc
tiếng-Pháp:

Nó-bảo-ông-ngu, ống-cảng-ug,
Vi-ông-không-hoc-tiếng-me-sir,
Me-sir-không-hoc, luong-không-có
Còn-lấy-chim(I)-đâu-cảng-tiêu-thu.

Tôi-vẫn-chưa-hiểu-tiếng-me-sir-là
tiếng-nước-gì, mà-ông-dò-của-tôi-nhất
định-không-học.

Một-hôm, ống-gối-dầu-lên-chầm-cầm
nge-tiếng-dàn-rồi-thiu-thiu-ngủ-liên.
Trong-lúc-dó-thì-mũi-ông-ngày-o-o-hòa
với-tiếng-dàn:

Mãi-ngày-o-o-theo-vần-họa.
Nhưng-sao-mũi-lại-ngày? Có-lẽ-vì
thầy-cái-chứng-là-dời-ấy, nên-ông:

Lòng-lo-ngay-ngay, cãi-cơn-phieu.

Ông-Tảo-lại-là-một-thi-sĩ-da-tinh
nữa. Nhìn-bánh-chòi-nước, ống-nghĩ
lần-thần-dền-hay:

Mình-tròn-lòng-lốc, trăng-phau-phau
Một-tâm-long-son, lai-dỗ-ngẫu.

Phải-duyên-thi-vẫn-dinh-cùng-nhau.

Có-lúc-buồn, ống-lên-xem-dá-Vọng-phu
ở-Lang-son:

Rêu-cỏ-sảm-phà, mả-vẫn-hồng.
Ý-chứng-dà-Vọng-phu-thấy-ông
Ra-cửa-Tam-thanh-lết-mắt-trống,

nên-lẹn-dỗ-má-lên-dẩy-chú-gi?

Đã-thể, ống-chưa-tha, ống-lại-lên
một-lần-nữa:

Chơi-núi-Vọng-phu-(lần-thứ-hai).
Nhớ-cảnh, lầu-ngày-lại-den-trống
Hồi-nắng, nàng-vẫn-dứng-nom-chồng.

Lần-này, ống-không-thèm-dứng-nhin,
ông-cắt-tiếng-hỏi-cần-thận. Nhưng-hỏi
má-nàng-vẫn-dứng-nom-chồng.

Ý-chứng-nàng-muốn-bảo-nhã-ông
Tảo-rằng:

— Xin-ông-di-về-ngay-cho. Ông-hay
hỏi-lời-thời-lâm.

Chúng-tôi-cũng-bắt-chước-nàng-Vọng-phu
hảo-nhã-ông-Nguyễn-Tảo-rằng:

— Ông-di-ngủ-ngay-cho. Ông-hay
tho-thần-lời-thời-lâm.

LÃNG-DƯ

(1) Chim: bắc-con-chim.

PRÉPARATION INTENSIVE A TOUS LES EXAMENS ET CONCOURS

par MM.

VŨ-BÌNH-LIÊN, Bacheliers en Philosophie.

VŨ-BÌNH-HOË, Étudiants en Droit.

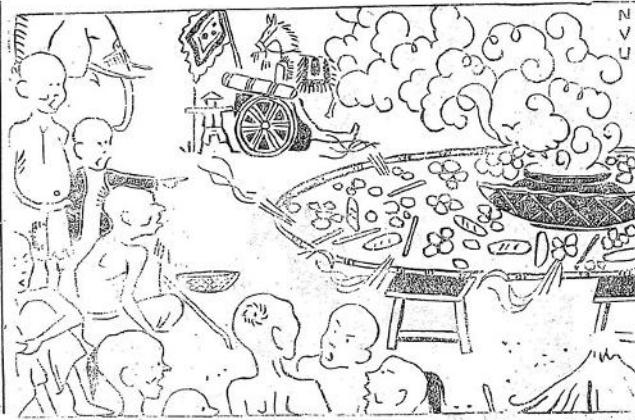
NGÔ DUY-CẦU Bachelier en mathématiques
(mention Bien). Diplômé d'études physique chimique
et naturelles.

COURS PAR CORRESPONDANCE

POUR TOUS RENSEIGNEMENTS S'ADRESSER À

M. VŨ-BÌNH-LIÊN

24, Boulevard Amiral Courbet, HANOI

Những người no bụng thì làm lè cùi mát, còn người đói bụng thì dự lè để cùi no.

Trong bọn dân cùi no có một người ăn tham nhất. Người đó là ai và ở đâu?

Kết quả

Phụ trương Trung-bắc số 5447, trong bài « Hai iinh hồn »:

Dứa bé xinh xắn, mâm mâm nay
mới năm, sáu tuổi đầu, nó là kết
quả của đời nàug...

Vậy dứa bé xinh xắn, mâm mâm
ấy là cái chết mất rồi! Rõ hoài!

Khác nào

Cũng trong bài ấy:

... Loan thấy con chạy òm choảng
vú mình thì khác nào như Loan
được nhẹ-nhàng, sung-sướng.

Rõ, ông viết vẫn như thế thi khác
nào như ông viết vẫn như thế.

Đập mạnh...

Vẫn bài ấy:

Cửu nói thật thà, non-nó và ngày
thơ của Ngoc đã đập mạnh vào trái
tim khờ héo của Loan.

Khác nào như thanh cùi đập mạnh
vào lưng nàng. Cho nên:

Nắng ỏa lén khóc.

Nhưng may mà nó non nót đấy...

...và ném nhẹ

Lại trong bài ấy:

Ánh nắng của một buổi chiều
xuan nhạt, nhẹ nhàng ném vào lầm
kinh ngoài cửa sổ.

Đè cho nó khỏi vở chử gi?

Nếu và thì...

Ngô-báo số 2311, trong truyện:
«Bộ mặt thực của một cuộc báu cù»:

Nếu, từ cách chúng tôi dùng
như lời các nhà biên tập báo nhân-

NHAT DAO CAO

Certificat

Chúng tôi công nhận thứ **rượu chòi Hoa Kỳ** dùng để vạ cho các bà, các cô khi làm săn, cung kỳ hay, lại kiến hiệu và thứ phấn soa ròn hiệu "Con-Gà" cùi Ý đại lợi, trẻ con người lớn khi tắm xong, cao xong, chán vui, mệt lèn rôm, hết mعن, khòi ngứa, lại thơm nhiều, thật là thứ phấn đáng quý lại rẻ tiền. Chúng tôi kính cho ông **NAM-TÂN** mấy chục này nhận thực làm bằng dũng tên các bà, để giới thiệu các bà dùng thử mới biết là tốt và kiến hiệu lắm. 17 Bà Bồ có bằng
đóng-ghiệp mỷ nhà Hò-sinh ký: 9 bì ở Hanoi 8 bì ở Haiphong. Các tinh lẩn lượt sẽ đăng sau.

Việc PHÁP LUẬT

Muốn được việc một cách mau chóng và đỡ tốn tiền, nên đến phòng cố vấn pháp luật
Số 5 phố Hàng Gia Cù, Rue des Cuirs cạnh bến chợ Hàng Gia, HANOI

KIÊN CÁO, ĐƠN TỬ, HỢP ĐỒNG, VĂN TỤ, V.V.

GIỜ TIẾP KHÁCH: Buổi chiều từ 5 đến 7 giờ — Buổi tối từ 8 đến 9 giờ

VIEN-DÔNG TÔN-TÍCH HỘI

HỘI TƯ-BẢN SÉQUANAISE THÀNH BA-LÈ LẬP NÊN
Công-ty vỗ danh hùn vốn 4.000.000 phat-lâng một phần tư đã góp rồi.
Công-ty hành động theo chủ-dụ ngày 12 tháng tư năm 1916
Đảng-ba Hanoi số 419

GIÚP NGƯỜI ĐÈ DÀNH TIỀN
Tổng cục ở Hanoi — 32, phố Paul-Bert — Giây nói số 892
Sở Quản-ly ở Saigon — 68, đường Charner — Giây nói số 1099

BẢNG XỔ SỐ HOÀN TIỀN THÁNG AVRIL 1935

Mỗi ngày thứ hai 29 Avril 1935 tại sở Tổng-cục: 32, phố Paul Bert ở Hanoi hồi 9 giờ
30 sáng do ông Lồng chủ-tọa, ông Phạm-vân-Thu và ông Nguyễn-Bình Nam dự-tọa
cùng trước mặt quan Kiêm-Sát của Chính-Phủ

Số phiếu đã trúng	DANH SÁCH CÁC NGƯỜI THÚNG SỐ	Số tiền hoàn lại
	Lần mở trước: Hoàn vốn bội phần	
3.193	3193-3 M. Nguyễn-vân-Anh à Saigon, lĩnh về	1.000 \$
41.058	3193-5 M. Monze Avit à Phnompenh, lĩnh về	1.000 \$
	Phiếu này chưa phát hành.	
	Lần mở thứ hai: hoản nguyên vốn	
4.867	487-3 M. Ông-điếc-Trung à Phan-thiết, lĩnh về	200 \$
10.700	487-5 M. Huynh-công-Vang à Saigon, lĩnh về	200 \$
24.302	Huynh-thi-Loi à Tuy Hoa, lĩnh về	200 \$
31.539	Un porteur à Hanoi, lĩnh về	1.000 \$
35.025	M. Bong-thê-Vinh, à Vinh, lĩnh về	200 \$
	Phiếu này chưa phát hành.	
	Lần mở thứ ba: Miễn trừ không phải gop họ	
2.857	2857-2 M. Philippe Cox à Hanoi, lĩnh về	108 \$ 20
6.888	2857-4 M. Prak Nepp à Phnompenh, lĩnh về	108 \$ 20
13.638	M. Bourcely à Uong Bi, lĩnh về	532 \$ 00
23.760	Mme Turpin Lyonnet à Thành Hoá, lĩnh về	262 \$ 00
28.909	M. Hoàng-cát-Tường à Phuylê, lĩnh về	102 \$ 80
32.935	Lo-thi-Bao à Bing Lập, lĩnh về	101 \$ 60
34.261	M. Trần Bình à Sadec, lĩnh về	100 \$ 40
	Phiếu này chưa phát hành.	
	Giá mua lại ngày	Giá phiếu đến đợt
2857-2 M. Philippe Cox à Hanoi, lĩnh về	108 \$ 20	200 \$
2857-4 M. Prak Nepp à Phnompenh, lĩnh về	108 \$ 20	200 \$
M. Bourcely à Uong Bi, lĩnh về	532 \$ 00	1000 \$
Mme Turpin Lyonnet à Thành Hoá, lĩnh về	262 \$ 00	500 \$
M. Hoàng-cát-Tường à Phuylê, lĩnh về	102 \$ 80	200 \$
Lo-thi-Bao à Bing Lập, lĩnh về	101 \$ 60	200 \$
M. Trần Bình à Sadec, lĩnh về	100 \$ 40	200 \$

Những phiếu kẽ sau này không được dự các cuộc xổ số vì tiền thắng chưa đóng
3193-1 — 3193-2 — 3193-4 — 91 — 4867-1 — 4867-2 — 4867-4 — 7201 — 14208 — 15993
19078 — 23918 — 29119 — 2857-1 — 2857-3 — 2857-5 — 5697-A — 5697-B — 11911
10825 — 18826 — 24640

Kỳ xổ số sau định vào ngày thứ tư 20 Mai 1935, tại sở Quản Lý ở
Saigon số 68 đường Charner hồi 9h,30

NHÀ IN VIEN-DÔNG

có in đủ các
thứ giấy má, sô sách tư và nhà
buôn. Ai cần hỏi giá tiền hay cách
thức gì xin vui lòng chỉ dẫn.

NHÀ IN VIEN-DÔNG

có đủ các sách
vô giấy bút. Có tập Nguyệt-san **Livres
Nouveaux**, quý-khách cần dùng xin
gửi hau.

NHÀ IN VIEN-DÔNG

có kho giấy to
chứa đủ các thứ giấy tốt giá lại hạ.

NHÀ IN VIEN-DÔNG

lấy làm hàn
hạnh biếu các quý-khách mua hàng
trả tiền ngay: cứ **3\$** hàng thi biếu
một phần năm vé Cuộc xổ số Đông-
Pháp.

VIEN-DÔNG ĂN QUÁN

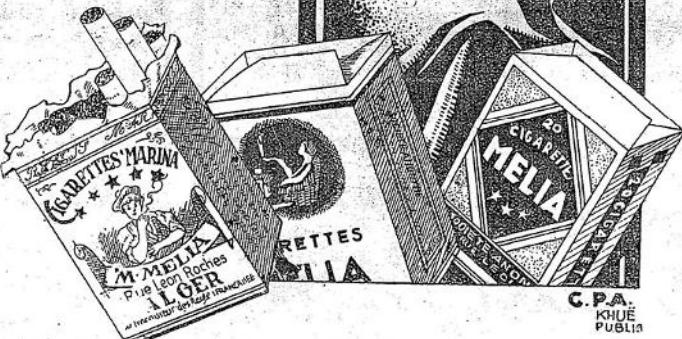
HANOI-HAIPHONG

XI-QÀ VÀ THUỐC-LÁ HIỆU

MÉLIA
là hiệu thuốc *ngon và nổi tiếng hơn hết*

Ai đã dùng qua
điều công-niệm rằng
không có thứ thuốc
lá nào lại có được
cả ba đặc tính :

**THƠM
NGON
và RẺ**
như thuốc lá hiệu
MÉLIA

C.P.A.
KHUẾ
PUBLIS

Chỉ có **0\$06** một gói **Marina**
rouge mà trước kia bán những **0\$10**

Đại-lý độc quyền: RONDON ET Cie
HANOI — HAIPHONG — TOURANE — SAIGON

MUA MỘT LỌ KEM HAY MỘT HỘP PHẤN

MỘT CUỘC PHÁT-MINH RẤT LẠ-LÙNG VỀ SẮC ĐẸP CỦA MỘT BÁC-SĨ

Sắc đẹp là điều kiện cốt yếu cho hạnh-phúc của người dân-bà. Nhưng sắc đẹp ở da. Xưa kia những người dân-bà quá tuổi dành chịu mất cái sắc thanh-xuân. Ngày nay khoa-hoc đã phát-minh ra được một chất có thể giúp cho người dân-bà vẫn hồi cài sắc đẹp của mình, một cách rất dễ. Chất ấy chứa ở trong thứ Crème Tokalon mới. Bé sicc thử Crème này là cho nó thẩm vào trong thi thi lấp tên những vết râu ở trên da như mực, nốt ruồi đều mất sạch. Nước da lai trắng tréo, mịn-màng, như lúc tuổi còn non. Không những thế, dùng Crème Tokalon thì mình đã giữ được sắc đẹp, lại còn duyên sắc khêu hoa hiền ra trong cái nước da sáng-láng mon-mon, trê trung

như da quả tiên-táo. Nếu nữa những người kém nhau-sắc mà dùng Crème Tokalon thì cũng chỉ ra đẹp một cách dị-thường. Vậy mỗi buổi chiều, trước khi đi ngủ các chị em nên dùng thử Crème Tokalon, sắc hông, thứ Crème ấy nó nuôi da và làm cho nước da trở lại trong khi ngủ. Còn phải lui i sang thi dùng thử Crème Tokalon, sắc trắng. Chất ấy nó làm cho nước da tươi-tắn lại và để đánh phấn. Rồi lúc chải em soi gương sẽ thấy mình có một cái sắc đẹp lộng lẫy như ngọc, bóng bẩy như tiên, cái sắc đẹp mà nếu không dùng Crème Tokalon thì không bao giờ có được. Hãy dùng Crème Tokalon đi. Số thấy hiện quả tốt. Nếu không thì tiền mình mua sẽ hoàn lại cho mình

LA CRÈME ET LA POUDRE TOKALON
BẢN TẠI CÁC CỬA HÀNG LỚN Ở BẮC-KÝ VÀ TRUNG-KÝ

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN Ở BẮC-KÝ VÀ TRUNG-KÝ

Maron, Rochat et C° — 45, B^e Gambetta à Hanoi

Cinéma Palace LE MEILLEUR SPECTACLE DE HANOI

Tuần lễ này — CHIẾU TÍCH: **TARTARIN DE TARASCON**

Một phim rất hay do tài tử khôi hài danh RAIMU sắm vai chính. Chuyện phim đồng theo với nhà văn sĩ ALPHONSE DAUDET. Dàn cảnh là ông RAYMOND BERNARD và những cầu nối tròn bung. Xin cảm ơn vui cười-suốt buổi, RAIMU sắm trò trong phim này được hết thảy các báo Pháp hoan nghênh và liệt vào hạng phim hay nhất.

Tuần lễ sau — Từ thứ tư 5 đến thứ ba 11 Juin 1935

CHIẾU PHIM: **LE ROSAIRE**

Có những tài tử ANDRÉ LUGUET, LOUISA DE-NORMAND và CHARLOTTE LYSSE, sắm những vai chính. Một cuốn phim tình rất cao thượng cảm động thương tâm.

Cinéma Tonkinois Từ thứ sáu 31 Mai đến thứ năm 6 Juin 1935

CHIẾU PHIM: **LES VOLONTAIRES DE LA MORT**

Phim Hồi Ký nổi tiếng pháp do nhà lực sĩ KEN MAYNARD và con ngựa TARZAN sắm vai chính. Toàn phim rất hoạt động với những cảnh đánh nhau rất dữ dội, đánh nhau trên mảnh ngưu, tung giày, nhặt lát con ngựa TARZAN tinh khôn không sao xiết kẽ, bao phen giàn nan cứu chí — cuốn phim này phong cảnh rừng núi tuyệt đẹp, chờ nén bồ qua.

SỮA NESTLÉ

— Hiệu con chim —

SỨC MẠNH CỦA TRẺ CON
BAO THẦU CHO CHÍNH PHỦ PHÁP

ĐỘC QUYỀN BÁN: cho các nhà thương các
nhà hộ-sinh và các nhà thương binh, vân vân.

— Ở KHẮP ĐÔNG ĐƯỜNG —

